

VASÁRNAP

POLITIKAI TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
V. Báthory-utca 24. szám.
(„Falu” Országos Földművelésügyi Osztály)
Telefon: Automata 294—52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt:
Égész évre 4, 1/2 évre 2, 1/4 évre 1 P

Budapest, 1934.

XV. évfolyam, 8. szám.

1934. február 25.

Szovjetet akartak létesíteni az osztrák lázadók

Az osztrák bolsevista forradalom erőyes leverése után Ausztria kormánya egyrészt likvidálja a zendülést és feltárja a titkos szervezetek aknamunkáját, másrészt végrehajtja a belpolitikai átalakulást: a szociáldemokrata tisztviselőket felváltja és helyüket másokkal tölti be.

Dollfuss kancellár február hó 18-án tett nyilatkozatában megállapította, hogy a nemzeti szerencsétlenség napjaiban nem a munkásságnak az állam elleni harcáról volt szó, hanem a szélsőségesen radikális kis csoportok harcáról az állam és a társadalom ellen. Az általános sztrájkfelhívásnak a munkásságnak legfeljebb a tized-része tett eleget, a harcokban pedig 241-en estek el és 658-an sebesültek meg. Dollfuss kancellár ezután azt a reményét fejezte ki, hogy az esztelen politikájának felismerése után most már az igazi béke köszönt be Ausztriában. Ausztria minden polgára a hazához való hűsége alapján az államhatalom teljes védelmére számíthat.

Fey helyettes-kancellár a sajtó képviselői előtt részletesen ismertette az elmúlt véres események történetét.

— Az a szovjetállam, — mondotta többek között — amelyet itt Bécsben létesíteni akartak, beláthatatlan következményekkel járt volna. Egész Kultur-Európa hálás lehet az osztrák kormánynak, hogy rendet teremtett.

— Most pedig tekintélyen nyugvó, erős kormányt akarunk. Újjá akarjuk építeni Ausztriát, úgy, amint azt az ország szempontjából jónak tartjuk, ebbe senkinek sem engedünk beleszólást s nem engedjük meg, hogy bárki is erőszakkal ránk kényszerítse akaratát.

A sajtó képviselői február hó 19-én hivatalos vezetés alatt megtekintették azokat a helyeket, ahol az elmúlt hét harcai folytak. A szemle igen tanulságos volt. A résztvevők egybehangozóan megállapították, hogy a szociáldemokrata vezetés alatt ál-

lott községi háztelpek minden modern eszközzel felszerelt erődítések voltak, amelyek valóságos övezetet alkottak a város körül. A stratégiai szempontok alapján megépített bérházakban, — melyekben munkások laktak — betonból épült helyiségek voltak a fegyverek elraktározására, tető- és pinceablakok lövésekkel szolgálták, tornyok emelkedtek, amelyekben az egész környéken uralkodó géppuskákat helyezhettek el és földalatti folyosók kígyóztak, amelyek lehetővé tették, hogy a felkelők folyton változtassák helyüket. Egyes berendezések annyira el voltak rejtve, hogy csupán akkor kerültek napvilágra, amikor az ágyugolyók átütötték a falakat.

Cseh fegyver és cseh kéz

Az olasz lapok több alkalommal és teljes határozottsággal megírták, hogy a szocialista védőőrség fegyvereit Csehország szállította és az

egész zendülést egyrészt Csehországból, másrészt Szovjetoroszországból irányították.

Ausztriában egyébként a szociáldemokrata uralomnak még a látható jelei is eltűntek. Lebontották a bécsi köztársaság-szobrot, megszüntek a szociáldemokrata lapok és vörös lobogó nincs többé Bécs utcáin. A lázadás során elesett csendőrök, rendőrök és katonák tetemeit február hó 20-án temették el nemzeti gyászompával.

Az osztrák hatóságok a zendülés értelmi szerzőit elfogták és felelőségre vonták. A legfőbb cinkosoknak azonban sikerült Pozsonyba szökniük, cseh elvtársaik keblére. Magyar szempontból nem érdektelen, hogy Garbai Sándort, a magyar tanácsköztársaság volt elnökét, letartóztatták; Wallisch Kálmán volt magyar népbiztost, majd murabrucki polgármestert, a zendülés egyik legfőbb irányítóját, elfogták és statáriális uton ki-

Az osztrák katonaság lefegyverzi a zendülő szocialistákat

végezték; végül, hogy *Garami Ernő*, volt szocialista vezér, Bécsből jobbnak látta tartózkodási helyét Budapestre áttenni.

Mi következik ezután?

A szociáldemokrácia leverése után új bel- és külpolitikai helyzet előtt áll Ausztria. Az ugynevezett *Heimwehr*, a felfegyverzett hazafias védőőrség, a fasizmus rögtöni bevezetését és minden pártpolitika azonnali megszüntetését követeli. A nemzeti szocialisták, — mint ismeretes — *Hitler hívei és a német politikai rendszer átvételét, illetőleg a Németországhoz való csatlakozást kívánják*. Végül *Dollfuss* kancellár a független Ausztria békés fejlődését óhajtja szolgálni, de nem térhet ki a *Heimwehr követeléseinek teljesítése* elől; a *Heimwehr* ugyanis a kormány segítségére volt a szocialista lázadás leverésében.

Külpolitikai szempontból igen nagy jelentősége van annak, hogy *Anglia, Franciaország és Olaszország* február hó 17-én közös nyilatkozatot adtak ki, amely így hangzik:

„Az osztrák kormány Ausztria függetlensége fenntartása ügyében *Anglia, Franciaország és Olaszország kormányaihoz fordult, hogy megtudja tőlük, mi a véleményük az osztrák kormány adatairól, amelyeket azzal a céllal gyűjtött össze, hogy beigazolja Németországnak az osztrák ügyekbe történt beavatkozását és amelyeket már előbb a három nagyhatalom tudomására hozott*. A tárgyalások, amelyek a három kormány között ebben a kérdésben lefolytak, arra az eredményre vezettek, hogy *Anglia, Franciaország és Olaszország kormányai azonos véleményre jutottak annak szükségességét illetően, hogy Ausztria függetlenségét és területi épségét az érvényben lévő szerződéseknek megfelelően fenn kell tartani*.”

Végül meg kell említenünk, hogy azok az olasz tervek, melyek *Olaszországnak, Ausztriának és Magyarországnak az eddiginél szorosabb együttműködését kívánják megvalósítani, a kisontantnál ellenzésre találnak*.

BELPOLITIKA

Képviselőház

A képviselőház a több mint háromhetes szünet után február hó 20-án, kedden ült össze újra. *Almásy László* elnök meleg szavakkal parentálta el a *belga királyt*, majd bejelentett, hogy bronzplaketteket helyeztetett el *Tisza István* gróf, *Apponyi Albert* gróf és *Gaál Gaszton* egykori ülőhelyére. Ezután *Niamessny Mihály* előadó betérjesztette a fővárosi törvényjavaslatról szóló bizottsági je-

lentést. A javaslat vitáját másnap kezdte el a Ház.

A felsőház ülése

A felsőház a karácsonyi szünet után február hó 15-én tartotta első ülését, melyen letárgyalták és elfogadták a *zugirászatról szóló törvényjavaslatot*, s még néhány kisebb jelentőségű javaslatot és jelentést.

A paprikarendelelet letárgyalta a 33-as bizottság

A 33-as országos bizottság február hó 16-án ülést tartott, melynek legfontosabb tárgya volt a *fűszerpaprika termelésének szabályozására vonatkozó rendelettervezet*. A rendeletnek az a lényege, hogy *mindenkor csak olyan mennyiségű és minőségű fűszerpaprikát termeljenek az országban, amely a belföldi s a külföldön elhelyezhető szükségletet kielégíti*. A rendelet a fűszerpaprika termelésére zárt területet alkot, *Szeged és Kalocsa környékére*.

A vita befejezése után *Kállay* Miklós földmívelésügyi miniszter kijelentette, hogy azért kellett a rendeletet elkészíteni, mert a *mostani magas árak a paprikatermelés olyan kiterjesztését idézték volna elő, hogy a hivatott termelők tönkrementek volna*. A termelési engedélyek kiadását a paprikatermelők szövetségének javaslata alapján, a miniszter fogja kiadni. Az engedélyt a paprikakereskedésnek adják ki és nem a birtokhoz kötik.

A bizottság ezután letárgyalta a *belföldi származású tűzifa értékesítésének előmozdítására kiadandó és a lenolaj előállításának ideiglenes korlátozásáról szóló rendeletet*.

Suvich olasz államtitkár

Budapesten

Suvich olasz külügyi államtitkár február hó 21-én Budapestre érkezett, hogy visszaadja *Gömbös Gyula* miniszterelnök és *Kánya Kálmán* külügyminiszter római látogatását. Az olasz államtitkár látogatásának célja elsősorban udvariassági tény, természetesen azonban, hogy *Suvich* államtitkár budapesti tartózkodását fel fogja használni arra, hogy a *legidősebb külpolitikai kérdésekben is tárgyaljon a magyar kormány tagjaival*.

5 és félmillió pengő a januári külkereskedelmi aktívum

Magyarország külkereskedelmi forgalma januárban, az előző hónapokhoz hasonlóan, kedvező eredménnyel zárult. A *behozatal* értéke 23.9 millió pengőre rugott (a múlt év január hónapjában 22.4 millió pengő), a *kivitellé* pedig a tavalyi 23.3 millió pengőről 29.3 millióra szökött fel! A külkereskedelmi mérleg januárban tehát 5.4 milliós aktívummal zárult. (A múlt évben csak 0.9 millió pengő volt a többlet.) A kiviteli cikkek közül nagy növekedést mutat a *buza* tétele, amely a *tavaly januári 62.148*

métermázsás mennyiségről 487.357 métermázsára, értékben 870 ezer pengőről 4.9 millióra ugrott fel. Kiviteli többletet értünk el ezenkívül *szarvasmarhából, lóól, burgonyából, főzelékből, lisztből, lóhere- és lucernamagból, zabból, cirokból és cukorból* a múlt év január hónapjával szemben. Huszonötféle cikkben azonban kisebb volt a kivitelnünk, mint akkor. Legsámottevőbb a csökkenés a *sertésben és kikészített bőrben*.

VILÁGKRÓNIKA

Eden lordpecsétőr az elmúlt héten Londonból Párisba és Berlinbe utazott, hogy a kátyuba jutott leszerelési értekezlet ügyében megbeszéléseket folytasson. Az angol államférfi Berlinből Rómába megy, hogy *Mussolinivel* tárgyaljon.

Jehlicska Ferenc dr., a tót nemzeti tanács elnöke legutóbb Milánóban előadást tartott, melyben kijelentette, hogy a tótoknak, — ha csak nem akarnak eltűnni a föld színéről — *el kell szakadniok a csehtől és kapcsolatot kell keresniök régi magyar hazájukkal*.

Llewellyn Jones angol képviselő legutóbb nyilatkozatot tett, melyben kijelenti, hogy a legközelebbi választás alkalmával nem lép fel többé, hanem tevékenysége jelentékeny részét annak fogja szentelni, hogy *felvilágosítsa honfitársait a trianoni békeszerződés tarthatatlansága és igazságtalansága felől*.

A *cseh kormány* február hó 15-én a parlament elé terjesztette a cseh korona új szabályozásáról szóló javaslatot. A javaslat 16.6 százalékkal csökkentti a cseh korona értékét.

Doumerge, az új francia miniszterelnök, az elmúlt héten mutatkozott be a parlamentben. A kormánynyilatkozatot vita, majd szavazás követte. 465 képviselő 125 szavazat ellenében bizalmat szavazott a kormánynak.

Celeplezték a csendőr-émlékművel

A csendőrség a háboruban s békében hősi halált halt 17 tisztje és 523 altisztje emlékének megörökítésére márványtáblát emelt, melyet Budapestben, a *Hadi Muzeumban* állítottak fel.

Február hó 14-én délelőtt 11 órakor leplezték le az emlékművet a *Kormányzó Ur* jelenlétében, a csendőrség felállítására vonatkozó törvény szentesítésének évfordulóján. Vitéz *Szinay* tábornok mondott magasszárnyalású emlékbeszédet, majd az emlékmű megkoszorúzása következett. Elsőnek a *Kormányzó Ur* hatalmas babérkoszoruját helyezte el *Koós Miklós* alezredes az emlékművön. A koszoru nemzetiszínű szalagjának ez volt a felirata: — *A háboruban és békében elhalt csendőrhősök emlékének — Magyarország Kormányzója*.

Nincs többé vörös Bécs!

Lámcsak, amire a mi szocialista agitátoraink lépten-nyomon hivatkoztak, hogy Bécs és Ausztria a szociális megoldások népboldogító Mekkája, most élesen és letagadhatatlanul kitűdött a gépfegyverek kattogásánál, az ágyuk bőmbőlésénél, a holtak tetemein és temérdek sebesült jajgatásában. Az osztrák fekete farsangon, amely Bécs vörösségét a moszkvai dicsfény kétes és vérfagyasztó glóriájával vontta be. Mert veszedelmesen hasonlatos volt hozzá. A nemzetközi osztályharc elvetemült alatomossága és kiméletet nem ismerő álcázott fegyverkezése, amely sok tekintetben veszedelmesebb volt a szovjetnél, mert törekvését, politikáját, célját igen gyakran a polgári megalkuvás szintelen köpenye alá rejthette, mondanivalóját pedig a polgári törvények oltalma alá helyezhette. De a gyanút fölkellette mégis. Az osztrák hazafias tömegek tanultak tőle s egyszerűen lemásolták a szervezkedést, de a haza, a szülőföld jóvoltából s amikor összeütközésre került a sor, azok vesztettek rajta, akik kezdték s a győzelem a hazát védő fegyverek harcát koszoruzta. Vörös Bécs nincs többé. Akik a népboldogító szociáldemokrácia letagadhatatlan áldásaira akarnak hivatkozni, már csak Moszkvát emlegethetik. Ott teljes a boldogság. Nem ismerik az Isten és Haza fogalmát, csak a csekát, meg a tököt és gerslit, mint nálunk 1919-ben . . .

A Makói Bajbajutott Gazdák kérelme . . .

Nyomatott kérvényminta fekszik előttünk. A Makói Bajbajutott Gazdák alázatos és tiszteletteljes kérelme Gömbös Gyula miniszterelnökhöz, amelyben azt kérik, hogy 1933 október 24-től 1933 december 31-ig esedékes 5.5 százalékos kamatok és az 1934 január 1-től esedékes fizetnievalókat csak szeptember 1-én kezdhessek el fizetni, amikor az új termés már a kezükben lesz. A miniszterelnöktől még azt is kérik, hogy fizetési kötelezettségeknél 1934 szeptember 1. előtti elmulasztása miatt senkit a védettségül meg ne fozsanak és ha időközben mégis megfosztották, az neki visszaadassék, ha máskülönből megfelelt a védettség feltételeinek. És mivel érvelnek kérésük mellett a Makói Bajbajutott Gazdák? A gyenge terméssel. A 40 százalékos gabonaáreséssel. S hogy most se eladó gabonájuk, se állatjuk. Csak az evőlisztjük s az igavonó állataik, amikkel a földjüket művelik . . . Forgatjuk a szomorú és lehangoló kérvénymintát, a jelen gazdasági harcának mindenél meggyőzőbb gyászjelentését, amely nemsokára száz és száz aláírással a kormányelnök íróasztalára fut be megértésért és irgalomért. És megremeg a fehér papíros a kezünk-

A csendőrhősök emléktáblája Budapesten

ben. Urunk, Istenünk, Magyarok Istené! Meddig tart még ennek a becsületes és dolgozó népnek súlyos és meg nem érdemelt megpróbáltatása?

Horváth Jenő †

Horváth Jenő dr., miniszteri osztályfőnök, a földmivélsügyi minisztérium egyik legfontosabb főosztályának főnöke, a Faluszövetség igazgatóválasztmányi és több agrártársadalmi intézmény vezető tagja, hónapokig tartó betegeskedés után, február hó 16-án Budapesten elhunyt. Az ötvenhét éves főtisztviselő életének harminchárom esztendejét töltötte a földmivélsügyi minisztérium, illetőleg a magyar mezőgazdaság szolgálatában. Széleskörű szaktudását, kiváló képzettségét és nagy munkabírását legfőképpen a falusi kisemberek: gazdák és munkások ügyeinek szentelte, gondjaik és bajaik élől nem zárkózott el, sőt valósággal együtt élt e

napról-napra sokasodó gondokkal. A falusi kisemberek érdekeiknek igaz és melegsívű védelmezőjét vesztették el benne, akinek emlékét hálás kegyelettel őrzik.

Horváth Jenő dr. holttestét — nagy és bensőséges részvét mellett — február hó 18-án temették el a Kerepesi-uti temetőben lévő családi sírboltba. A gyászszertartáson megjelent Kállay Miklós földmivélsügyi miniszter, Mayer Károly dr. államtitkár és Tomcsányi Gyula dr. miniszteri tanácsos, az elnöki osztály főnökeivel az élen a minisztérium teljes tisztikara; a Faluszövetség részéről Mayer János ny. miniszter, elnök, Schandl Károly dr. államtitkár, h. elnök, Tölgyes István dr. igazgató; a gazdátársadalmi érdekképviseletek és szövetségi intézmények képviselői; végül az elhunyt hozzátartozói, barátai és tisztelőinek nagy serege. A koporsónál Mayer Károly dr. államtitkár bucsuztatta el az elköltözöttet.

Horváth Jenő dr. lelkiüdvéért február hó 19-én, az Egyetemi-templomban mutatták be az engesztelő szentmiseáldozatot.

Nagy vágyódást érzek a Hortobágy és Cserepes után

— írja J. Buttler Wright, volt budapesti amerikai követ

J. Buttler Wright, az Amerikai Egyesült Államoknak három éven át volt budapesti követét Montevideóba helyezték át (Uruguay). Buttler Wright ismeretes volt őszinte magyarbarátságáról. Gyermekeit magyarul is taníttatta. Jó viszonyt tartott fenn nemcsak a fővárosi hatóságokkal, hanem a magyar vidéket is sűrűn látogatta. Gyakran járt le va-

Horthy Miklós Kormányzó Ur rohamsisa koson résztvesz a csendőr hősi halottak emlékművének leleplezésén

dászni Debrecenbe, a Hortobágyra és a Cserepes-pusztára. Pár héttel ezelőtt egy Hortobágyon vadászó amerikai és angol urakból álló társaság megemlékezett Buttler Wright-ről és képeslapon üdvözölte a jelenlegi állomáshelyén. A volt követ most Montevideóból kedves levélben köszönte meg az üdvözlést, az aláíró magyar urak egyikének, Debreczeny János mérnöknek többek között ezeket írva:

„Nagy vágyódást érzek a Hortobágy és Cserepes után, ahol oly sok kedves órát töltöttem. Be kell vallanom, hogy minél távolabb vagyok Magyarországtól, annál erősebb az elhatározásom, hogy vissza is kell oda térnem. Mindent elkövetek, hogy ez a vágyam mielőbb teljesedjék.“

Az amerikai követ végül közli, hogy azzal a gondolattal foglalkozik, hogy véglegesen letelepedik Magyarországon.

is, mivel a lenmagtermelés semmiféle különleges gazdasági berendezkedést nem igényel s ezért a kisbirtokosok is nyugodtan és sikerrel résztvehetnek benne. Magától értetődik, hogy az Olajmag Értékesítő Szövetkezet (címe: Budapest, V., Gróf Tisza István-utca 6. szám) elsősorban azoknak ad termeltetési szerződést, akik már eddig is foglalkoztak lenmagtermeléssel és a korábbi évek akcióiban is volt termelési szerződésük.

Az »irányított gazdálkodásról« szóló pályázatunk résztvevői

Folyó évi január hó 28-án megjelent 4-ik számunkban hirdettük ki második pályázatunkat: *Ki helyesli az irányított gazdálkodás tervét?* címmel. Február hó 18-ig, a pályamunkák beküldésének határidejéig, összesen negyvenhárom pályázó küldötte be dolgozatát.

A pályázaton — a beküldés sorrendjében — a következők vettek részt:

Ifj. Szepesi Sándor (Nagymányok); Kerekes András (Mezőtúr); id. Magyar Mátyás (Alpár); Károlyi Gyula (Siróhegy); Korcsolán György (Kondoros); Szijj Bálint (Nagyigmánd); Molnár Mihály (Mád); Albusz Lajos (Mezőtúr); Farkas Kálmán (Ósi); Varga Miklós (Hajdunánás); ifj. Csörgei István (Székesfehérvár); Csizsár Andor (Igrici); Katona Ferenc (Bag); Börcsök Bálint (Makó); Varga Sándor (Kaloosa); Fülöp Imre (Endröd-Kondorostanya); Molnár Ferenc (Csorna);

Takó József (Vargaszeg); Tankó János (Baranyaszentlőrinc); Jakabfy Imre (Kilimán); Jeney Vince (Cellőmök); Kún Péter (Tiszánána); Kun István (Sárkeresztés); Papp Imre (Vonyarcvashegy); Rab János (Bakonya); Horváth Kálmán (Pankasz); ifj. Takó Károly (Gáva); Nagyistók József (Csongrád); Beresnyák István (Szendrő); Tóth Lajos (Kerkanémetfalva); Paulovits István (Gerendás); Reisinger Oszkár (Szarvas), Vörös Vince (Selye), Fodor József (Visznek), Szakáll József (Kerca), Róka Gyula (Ispánk), Takács Rezső (Bogyoszló), B. Horváth Gyula (Fülöpszállás), Kozári István (Tényő), Bejczy Lajos (Tényő), Szabó Lajos (Somogyzentimre), Bálint János (Érsekcsanád) és Kelemen László (Szentegát).

A pályázat eredményének kihirdetését és a jutalmak odaiteléséről szóló jelentést a VASÁRNAP március hó 25-iki számában tesszük közzé.

Termelési előleget a szövetkezet nem folyósít a gazdáknak, ezzel szemben kötelezi magát arra, hogy a termeltetési szerződésben foglalt mennyiséget átveszi tőlük, még pedig azt a mennyiséget, amely a magyarországi szükséglet fedezésére szolgál, helyt Budapest számítva, métermázsánként 26 pengő egységáron, míg a Németország részére szolgáló mennyiséget a leszállításkor érvényes világgiazi középáron, amelyhez azonban még a középár 45 százaléka járul, mint felár.

A termeltetést a lenmag ellenértékének legnagyobb részét a gazdák a mag leszállításakor készen kapják, a fennmaradó csekély részt pedig akkor, amikor a szállított áru minőségi és végleges átvétele a rendeltetési helyen megtörtént. Vetőmagot a termelők a Futurától vásárolhatnak. A vetőmagvásárlás anyagi részének nincsenek általános szabályai. A Futura egyenként fogja elbírálni azt, hogy kinek milyen fizetési feltételek mellett adja a vetőmagot. Ez az egyéni elbírálás természetesen nem vonatkozik a lenvetés árára, amely egységes és az erre vonatkozó kérdésekre a Futura minden érdeklődőnek készségesen válaszol. (V., Gróf Tisza István-utca 6.).

A tavalyi lenmag hatszorosát termeljük az idén és máris értékesítettük

Az »irányított gazdálkodás« első komoly lépése

A mostanában sokat hallott irányított gazdálkodásnak első gyakorlati lépése immár a megvalósulás stádiumába jutott: az Olajmag Értékesítő Szövetkezet vezetése alatt most kerül aláírásra annak a 3100 vagon lenmagnak termelési szerződése, mely mennyiségből 2500 vagont átvesz Németország, 600 vagont pedig a hazai olajgyárak dolgoznak fel.

Annak ellenére, hogy a lenmagtermeltetési akció már egyáltalában nem új dolog, hiszen az elmúlt években is kötöttek a gazdák ilyen termelési szerződéseket, mégis igen nagy jelentőségű lépéssel állunk szemben, hiszen a múlt évben ezek a termeltetési szerződések mindössze 10.000 holdnyi területre vonatkoztak, míg az ezévi

mennyiség előállításához közel 60.000 holdnyi területre van szükség: hazai lenmagtermelésünk tehát az eddiginek hatszorosára emelkedett.

A sajtó annakidején már beszámolt erről a termeltetési akcióról, közölte a termeltetési feltételeket is és a gazdák természetesen igen nagy számban jelentkeztek az akció vezetőségénél lentermelési szándékukat bejelentve. Ez a jelentkezés azonban még nem tekinthető véglegesnek, miután a termeltetési szerződések csak most készültek el s azokat csak most küldik ki aláírás végett a gazdáknak. Az eddigi jelentkezők között elsősorban a nagybirtokok vannak képviselve, de meglehetősen számmal jelentkeztek középbirtokosok és kisgazdák

Örömmel kell megállapítanunk, hogy az irányított gazdálkodás első lépése — ugylátszik — jó sikerrel kecséget. Nemcsak a gazdák körében nyilvánul meg igen nagy érdeklődés a lenmagtermeltetési akció iránt, hanem a külföldi vásárlóközönség is érdeklődéssel figyeli ennek az akciónak a lebonyolítását. Az Olajmag Értékesítő Szövetkezet véleménye szerint ennek az első akciónak a lebonyolításától igen sok függ. Az illetékesek nagy reménységgel nézik a dolgokat, miután az a véleményük, hogy az előző évi sikeres akció után az elkövetkező termelési években állandóan komoly emelkedésre számíthatunk, sőt még azt sem tartják kizártnak, hogy már a következő termelési évben az ideai mennyiség dupláját, talán a háromszorosát is el lehetne helyezni a külföldön.

A lenmagtermelés ideai nagymérvű kiterjesztése a kormány helyes politikájának eredménye. A Németországgal kötött átvételi megállapodás igen komoly siker.

Junius 15-ig 600.000 mm buzát szállítunk Svájcba

Elsősorban gazdák készleteit viszik ki

Kállay Miklós földmivelésügyi miniszter a Svájcba irányuló magyar buzakivitel lebonyolításáról a következő nyilatkozatot tette:

— A Svájccal létrejött megállapodás következtében június 15-ig hat-ezer vagon buza kiszállítására nyertünk lehetőséget. Már régebben utasítottam a mezőgazdasági kamarákat, hogy a gazdákat szólítsák fel jelentkezésre, hogy mily mennyiségű megfelelő buzát tudnak e célból felajánlani. Az ilyen megfelelő minőségű buzára körülbelül háromezer vagonnyi jelentkezés történt. Minden gazda, aki megfelelő buzát jelentett be, megkapja a lehetőséget arra, hogy buzája a svájci kontingensben értékesüljön. Ezenkívül körülbelül ötszáz vagonnyi mennyiséget a további jelentkező gazdák részére tartottam fenn, a fennmaradó 2500 vagonból saját raktárunk könnyítésére 1000 vagon a szövetségeknek bocsátok rendelkezésére, azzal az utasítással, hogy ha vásárolni fognak, elsősorban

a kisemberek készleteit igyekezzenek felvenni, amennyiben megfelelő minőségű buzát tudnak ott beszerezni; a másik 1500 vagon pedig azoknak a kereskedőknek juttatjuk, akik a svájci exportra a Kereskedelmi Kamara megállapítása szerint igényjogosultak. A kereskedők ebből 500 vagon szintén kötelesek új vásárlás útján a kistermelőktől megvenni.

— Teljesül tehát az a régi kívánság, hogy az aránylag előnyös árat nyújtó svájci kivitelbe elsősorban a gazdák készletei vétessenek föl, de amennyiben a gazdatételek teljesen szabad versenyben vásárolhatók fel, ez az üzlet a legkevesebb megkötöttséggel bonyolítottatik le, vagyis a gazda annak a vevőnek adhatja el az árúját, aki a legjobb árt igéri.

— E megállapodás útján sikerült elérnünk, hogy a minőségi buzáért a Svájc által fizetendő jobb árat a gazda teljes mértékben meg fogja kapni.

Albert belga király és a királynő

Albert belga király halála

Nagy gyásza van a nemes belga nemzetnek. Uralkodója, Albert király, tragikus szerencsétlenség áldozata lett. Kirándulás közben lezuhant egy kőszikláról és holtan találták reá a sziklahasadékban.

A leverő hír Európának majdnem minden uralkodócsaládját gyászba borította, mert a belga királyi család ritka kivétellel valamennyivel rokonságban volt, de megrendítette elsősorban a belga nemzetet, amelynek az elhunyt király rajongásig szeretett és becsült uralkodója volt, aki a háború megróbbaltatásaiban nemzetének hős vezére, a háború után pedig népének bölcs és előrelátó irányítója volt. Nincs is Belgiumban politikai párt, de magánember sem, aki a gyászt őszinte részvétellel ne osztaná.

Mi magyarok is őszinte meghatottsággal gondolunk Belgium gyászára és kérő imát küldünk az Egek Urához, fizesse vissza irlalmasságával az elhunyt királynak azt a sok-sok jószágot, amelyet a nemes belga nemzet a háború után a magyar gyermekek iránt tanusított, amikor ezer és ezer számra vették gondozásukba a háborús nyomorúság szerencsétlen és vérszegény áldozatait . . .

Albert belga király koronával a fején is közvetlen, érző és megértő ember maradt mindig, ezért a nagy megdöbbenés és mély gyász hazájában.

Az elhunyt uralkodót a trónon fia, Lipót trónörökös fogja követni, aki a jelek szerint atyjának méitó utóda lesz. Albert királyt február 22-én temették el számos külföldi uralkodó, államférfi és közéleti kiválóság jelenlétében a belga nép százezreinek kíséretében és sorfala között.

A gyászoló királyi családhoz a Kormányzó Ur, a miniszterelnök a magyar kormány nevében és a képviselőház is küldött részvétlétviratot.

Öt gazda is tanított a pilisi népkör hathetes tanfolyamán

A gazdaelődök kitűnően beváltak: tessék követni a példát!

A Pilisi Nép- és Gazdakör — a Faluszövetség fiókja — hathetes gazdasági tanfolyam záróünnepségét tartotta meg február hó 18-án, vasárnap. A tanfolyam megszervezése, zavartalan lefolyása és sikere valóban példaképpel szolgálhat hasonló kezdeményezéseknek, hiszen a Faluszövetség fiókjainak egyik legfőbb hivatása a mezőgazdasági szakismerekkel céltudatos terjesztése.

A záróünnepélyen résztvett vitéz Marton Béla, a kerület országgyűlési képviselője, a Nemzeti Egység Pártjának ügyvezető főtitkára; a Faluszövetség központja részéről: Tölgyes István dr. igazgató; továbbá: Berger Gábor kereskedő; Forster István gazdasági felügyelő; Gemperle Vilmos; Halász Lajos földbirtokos; Kerepecky János, a pilisi nép- és gazdakör elnöke; Kiss István állomásfőnök; Kohász Emil jegyző; Kovács Zsigmond nyugalmazott főjegyző; Kursma István igazgató; Pucher István földbirtokos; Szentpétery Géza mérnök; Sztricsék Lajos kereskedő; a tanfolyam előadói teljes számban; a monori gazdakör tiszfői küldöttsége; végül a tanfolyam hallgatói és nagyszámu érdeklődő.

Tölgyes István dr., a Faluszövetség igazgatója, elnöki megnyitó beszédében üdvözölte a megjelenteket, méltatta az ismeretterjesztés jelentőségét és szükségességét, majd köszö-

net mondott egyrészt a tanfolyam kitűnő előadóinak, másrészt a tanfolyam szorgalmas hallgatóinak, hogy sikerre vitték a gazdakör helyes elgondolását.

Ezután Sramkó Kálmán fiókszö-

Lipót, a harminchárom éves új belga király

vetségi titkár, a tanfolyam vezetője, tartott beszámolót a tanfolyam eredményéről. A tanfolyam január hó 8-án kezdődött és hat héten át tartott. A hallgatók száma 56, az előadások száma 54 volt. A tanfolyam előadói teljesen önzetlenül, minden tiszteletdíj nélkül, csupán a falusi nép szeretetétől áthatva végezték vállalt munkájukat. A fűtés és világítás költségeit a fiókszövetség fedezte. A tanfolyam hallgatóinak sorában helyet foglaltak idősebb gazdák, de gazdaifjak is. A tanfolyam — nagyon életrevaló ujtásképpen — gazdaelőadók is szerepeltek. Ez egyrészt igen nagy mértékben fokozta a tanfolyam iránti érdeklődést, másrészt alkalmasul szolgált a gazdaelőadóknak arra, hogy egy-egy kérdésben alapos készultsége tegyenek szert. A tanfolyam gazdaelőadói: ifj. Bánszki János, Földvárszki István, Haluszka Mihály, Malik Pál és Polgár Ádám a pincegazdaságról, fejési szabályokról, tejkezelésről, köbirtalomszámításról a gazdaságban, az okszerű sertésenyésztésről és a trágyakezelésről tartottak előadásokat és dicséretreméltóan megállították helyüket.

Teljes elismerés illeti a szakelőadókat is, névszerint Balla Mihály tanítót, Dusa József dr. orvost, vitéz Kántor Ferenc állatorvost, Nitschinger Lajos tanítót, Sramkó Kálmán titkárt, Szalay László dr. orvost, Szarvas Gyula tanítót és Szerémy Lajos tanítót, akik tudásuk legjavával szolgálták a nemes ügy sikerét.

A tetszéssel fogadott jelentés után a gazdaelőadók és szakelőadók összefoglaló beszámolója következett, majd Pintér Károly gazdaifjú a hallgatók nevében mondott köszönetet az előadóknak fáradozásaikért, a fiókszövetségnek pedig a tanfolyam megrendezéséért.

Ezután vitéz Marton Béla országgyűlési képviselő mondott nagyhatású beszédet, melyben azt fejtegette, hogy a gazdaközönség tudásának gyarapodása a nemzeti egység gondolatát is szolgálja, mert ez csak a képzett, magas kulturájú gazdaréteg segítségével valósítható meg.

Végül jutalmak kiosztására került sor a tanfolyam legszorgalmasabb hallgatói között. Vitéz Marton Béla adományából három ifjút 10—10 pengő jutalomban részesítettek, a Faluszövetség pedig könyvjutalommal és elismerőoklevéllel tüntette ki a derék tanfolyamhallgatókat.

A szép és felemelő ünnepség a Himnusz hangjaival ért véget.

1100-es cséplőgép,

5 éves Fordson-traktorral, ekével, tárcsás boronával, vagy anélkül eladó.

Cím: **Molnár Elek, Gyálpuszta, (Pestmegye).**

Két év alatt majdnem egyötöddel csökkent a dohányzók száma

Értesülésünk szerint az 1932/33-as esztendő 100.2 millió pengős bevételhez juttatta a Dohányjövédéket az eladott dohánygyártmányokért. Ez az első évhez képest kerekén 13 millió pengős apadást jelent, ami nem annyira a fogyasztás mennyiségi, mint inkább minőségi csökkentésével van összefüggésben. Az adatok szerint ugyanis két év alatt a dohányfogyasztás fejkvótája mennyiségileg csak tizennyolc százalékkal, viszont értékben közel huszonöt százalékkal esett vissza. Az emberek ugyanis a gyengébb minőségű gyártmányok fogyasztására tértek át.

A Jövédéknek, természetesen, jelentős készletei vannak, mert a termelt mennyiségeket átvenni kénytelen, viszont az eladás lehetősége gyengül. A termelés korlátozásánál pedig nem érvényesülhetnek rideg üzleti nézőpontok, mert ezen a réven a mezőgazdaság figyelemreméltó segítségben részesül. Tavaly már megtörtént az intézkedés a termelési terület okszerű apasztására s ennek hatása érezhető, mert az új vetésterület (1933/34-es) az ideiglenes eredmények szerint már husz százalékkal apadt. (Az 1932/33-as vetés-

terület 42.823 hold volt.) A Jövédék tekintélyes kártalanításban részesíti a gazdákat, akik lemondanak a termelésről, vagy hajlandók a dohányterületeket csökkenteni. Ez a segítség holdanként 50 pengő kártérítés, de ennek nincs olyan erős hatása, mint amilyen élénkítően hat viszont a termelési kedvre az előleg. A kincstár ugyanis előleget folyósít a gazdáknak, ami például tavaly 4.5 millió pengőre rugott. Ezzel együtt a gazdák egyenként 17.3 millió pengőt kaptak a dohányjukért.

A dohánytermés a most lezárt évadban 394.873 mázsa volt és átlagban a tavalyi dohány 100 kilogrammonként 42.78 pengővel értékesült.

A régi, ismert magyar dohányfajták mellett az utóbbi esztendőben kísérletek történtek a macedon (török) dohányok termelésének meghonosítására Baranyában, Tokajban, a Balaton északi partján, de ezek a kísérletek egyelőre eredménytelenek maradtak. Így azután még a múlt évben is behoztunk 17.437 mázsa külföldi dohányt, viszont el is adtunk a külföldre 65.97 mázsát.

Mit ábrázol ez a kép? A VASÁRNAP harmadik pályázata

Harmadik, február hónapra szóló versenyünk fajtája a VASÁRNAP régi olvasói előtt nem ismeretlen, mert a multban többször közöltünk aláírásnélküli képet megfejtés céljából és ez a rejtvényfajta olvasóink körében nagy népszerűségnek örvendett. Reméljük, hogy most azoknak az érdeklődésük is fel fogja kelteni, akiknek számára új dolog az ilyesmi.

1. Mit ábrázol az aláírásnélküli kép?
2. Mire használják ezt a tárgyat?
3. Hogy kell vele bánni?
4. Hasznos holmi-e és ha igen, miért?

A pályázó munkáját lehetőleg fehér papírlapra írja, jól olvasható, tiszta írással, tintával. A pályázó írja le a kérdést (elég a kérdés száma is!) és nyomban utána a választ, rövid, tömör és világos mondatokban. A kérdések után foglaljon helyet a pályázó neve, foglalkozása, életkora és pontos címe (helység, házszám és utolsó posta).

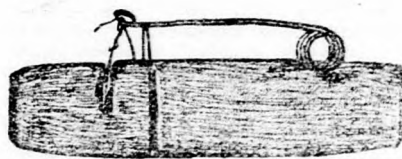
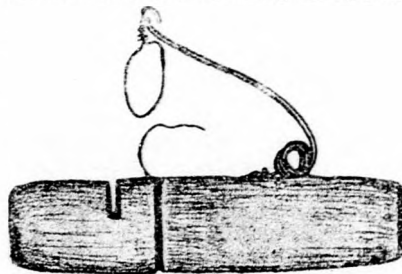
A versenyen résztvehet bárki, díjat azonban csakis előfizető nyerhet. A legjobb válaszok beküldőit értékes mezőgazdasági szakkönyvvel fogjuk jutalmazni.

A pályamunkák beküldésének határideje:

1934. évi március hó 11-ike.

A pályázók névsorát a VASÁRNAP március hó 18-iki, a verseny eredményét pedig az április hó 8-iki számában tesszük közzé.

Kérjük olvasóinkat, hogy minél számosabban vegyenek részt tanulásuk pályázatunkon.

Harmadik versenyünk négy kérdése itt következik:

A VASÁRNAP dalpályázatának eredménye

Mikor a VASÁRNAP szerkesztősege meghirdette a „*Ki írja a legszébb magyar dalt?*” című pályázatát, nem arra gondolt, hogy az utóbbi idők folyamán amugyis gombamód szaporodó pünkösdirózsás, kacagó-görcsös, keresztutas, tenyeren hordó, állepies, műmagyaros hejretyutyutyunótákat irasson, vagy gyűjtsön egy-csokorba, hanem arra, hogy megtalálja azokat a legtehetségesebb nótákat, akik a divatos pesti slágerek-től és aszfaltról nyöszörgő, lélekfer-tőző, nemzetközi mosléknótáktól *elnyomott óparaszt magyar nóta* terem-tői és művelői.

Nem az volt a cél, hogy szépen-csengő, kádenciás üres sorokat, öt-venezerszer elsóhajtozott *nótaszövegeket* kapjunk (mert hiszen az óparaszt dal már eleve magában foglalja az ősmagyar zene és tánc rit-musát és mert *nótaszöveget* ont a pesti zsargon, a villanyerőre berende-zett lipótvárosi kuplúgyár), hanem az volt a cél, hogy az *ősi dalköltés még élő hagyományait felkutassuk*, miként Bartók Béla és Kodály Zoltán tette a muzsikával és *irányt mutassunk* az operettrevü „*sejdesanyám...!*”-féle, százi-ceboros zagvyságok tömkele-gében és *visszavezessük a tiszta italt sóvárgó újmagyarokat a parasztszív örökké tiszta kristályforrásához*. És így az igazi magyar dalt visszaállít-suk arra a megillető trónra, ahonnan a liberális világ nemzetközi kultur-dívatja vesztünkre — kis hiján halálunkra — ledobta.

A VASÁRNAP sajátos és szá-munkra egyetlen magyar kulturáért megindított nemes harca a hadüzenet óta eltelt rövid idő dacára sem maradt eredménytelen. A meghirdetett pályázat nagyszerű, várakozáson fe-lüli képét adta az ezer kínban és di-vatelnomásban sanyalódó magyar dal-kulturának. Rövid határidejű pályá-zatunkra 68 pályázó 309 verse érke-zett be.

A magyar szempontú és lelkiisme-retes bírálóbizottság heteken keresz-tül foglalkozott a gazdag anyaggal, míg meghozta a következő döntést:

Elsősorban elhatározta, hogy kioszt 4 első, 10 második díjat és 15 pá-lyázó munkáját *elismerésben része-síti*. A beérkezett pályaművekről, il-letőleg a díjak odaítéléséről a bíráló-bizottság a következőképen döntött:

Négy első díj

Dalaikkal *első díjat* nyertek:

Csányi József (Miháld.)

Molnár Ferenc (Csorna.)

Takács Rezső (Bogyoszló.)

Ragyogó Lőrinc Pál (Budapest.)

*

Csányi Józsefet az elsődíjasok közt is az első hely illeti. Költészete, mint

dalköltészet és mint parasztköltészet kétségkívül országos viszonylatban is kiváló. Az eredeti parasztdal ősi tör-vényei Petőfi óta kevés költő dalában jutottak ilyen szinompás kifejezésre. Szerkezettudása, formaérzéke párat-lan a maga nemében. Meglátása min-den magyarember ősi látása. Éppen ezért mondanivalója minden magyar-embernek szól. Ha minden verse megüti a beküldöttek mértékét: ő az új legnagyobb parasztköltőnk, népi nótafánk. Pályanyertes versét itt köz-ljük:

Cserfát, bükkfát...

*Cserfát, bükkfát jaj de nehéz levágni,
A legénynek a párját megtalálni,
Kereshetem én a kerek világon,
Szívem párját sehol meg nem találok.*

*Vadrózsafát nem lehet simogatni,
A lányokkal nem lehet játszogatni,
Játszogatam egy kislánnyal eleget,
Játszogatam, el is nyerte szívemet.*

*

Nem marad mögötte Molnár Ferenc, Csorna nagytehetségű népköltője sem. Beküldött dalai a népköltészet igaz megértőjének és egyik legnagyobb továbbalkotójának mutatják. Rítmus-érzéke elsősorban. A magyar népdalt jellemző szimbólikus (rejtéértelmű) képfantáziája szegény, de természet-látásban óriási erős és elpusztitha-tatlan. Sok nóták atyja lehet még. Díjnyertes verse így hangzik:

Bojtár vagyok...

Bojtár vagyok, mert annak is szület-tem,

*Vagyonom az apámtól örököltem,
Nincs is másom, mint a száraz kenyere-m,*

Jóízű, mert becsülettel keresem.

De ha volna néhány bankóm magam-nak,

Piros szoknyát vennék a galambom-nak,

*Tudom Isten, úgy illene reája,
Bámultára még a nap is megállna.*

*

Takács Rezső népköltő zárja be a hármast, akinek komoly tehetségéről bizonyosságot tevő versei az előbbiekkel egyenlő színvonalra kívánkoznak. Hangja egyéni és mint népköltői kollektív. Dalkulturája, szerkezetérzése csodálatos. Biztos kézzel vezeti a so-rokat. A dalra ihlető gondolat soha-som sikkad el a strófaik között. Igazi költő. Ezzel mondhatunk legszebb kritikát. E három költő, ha a nép-költészet kutatásán keresztül az óparasztal mélyebb tanulmányozá-sára szánna magát, minden valószí-nűség szerint irodalomtörténeti tet-tig is eljutna. Takács Rezső verse így hangzik:

Kertünk alatt...

*Kertünk alatt folyik el a kanális,
Lomha vize fel is folyik alá is,
Mosdóvizet meritettem belőle,
De megjártam, szerelmes lettem tőle.*

*Kertünk alatt megáradt a kanális,
Rózsák alját elöntötte az árvíz,
Szívemet is elöntötte a bánat,
Barna babám majd meghalok utánad.*

*Kertünk alatt leapadt a kanális,
Gázolhat már benne gólyamadár is,
Csak szívemben nem apad a szerelem,
Azt a kislányt egyre jobban szeretem.*

*

A budapesti Ragyogó Lőrinc Pál inkább tehetség, mint kész költő. Erősen küzd még a formával, de ha ebben a küzdelemben felülmarad, — minthogy minden igazi költő felül-marad és épen ezen keresztül lesz költő — szép jövő, munkás jövő és dí-cső jövő elébe nézhet, hasonlóan első három testvéréhez. Verse alább követ-kezik:

Mi baja van, mondja...

*Mi baja van, mondja, édesanyám
kendnek,
Hogy engem legényhez még mindig
nem enged?
Mindig csak azt hajtja: fiatal vagy
lányom.
Sutban még a helyed, a legény még
várjon.*

*Mégsem vár sokáig a legény magába,
Kiszökik a kislány, kiszökik hozzája,
Ráhajtja szép fejét a legény vállára,
Csókot is kap érte édes ajakára.*

Tíz második díj

A második díjat a bírálóbizottság a következőknek ítélte:

Szabó Lajos (Somogysszentimre),

Szerető Sándor (Békés),

Táor István (Csepel),

Büi János (Kocs),

Kiss Sándor (Nagyacsád),

Csörgei Károly (Garabonc),

Furka András (Dévaványa),

Robotkay Lajos (Tar),

Tóth István (Tiszaalpár),

Gaal József (Vargaszeg).

Szabó Lajos kétségkívül tehetséges költő. Forrongó lélek. Mindenesetre sokat várunk tőle. — Szerető Sándor föltétlen tehetséges, de aligha dal-költő. Sokat kell tanulnia és népköl-tészetünkön nemesednie. Ha önmagát megtalálja, még sokat hallhatunk róla. — Táor Istvánnak is, kinek ugyan kifejtettebb dalérzéke van, de képfantáziája, paraszti emléke ke-vés, szintén a népköltészet tanulmá-nyozását ajánljuk, mert tehetséges. — Büi János, kiről már a VASÁR-

NAP NAPTÁR-ban hosszabban nyilatkoztunk, szintén nem minden tehetség nélkül való. De újabb versei nem ütnek meg a régebbiek mértékét. — Kiss Sándor versei szintén a formával való nagy küzdelemlől beszélnek. Neki is a népköltészet tanulmányozását ajánljuk. — Csörgei Károly egy-két sora, néha egész strófája nagy tehetségről és kitünő képfontásról tesz bizonyosságot. Gyűjtsön sok régi népdalt és tanuljon belőlük. — Robotkay Lajos nem népdalköltő. Inkább elbeszélő. De igéretes tehetség, aki — ha képi magát — Arany János is lehet, akinek hatása versein erősen érzik. — Tóth István hangja az elfelejtett ballada hangja. Hasonlóan Robotkay Lajoshoz, elbeszélő költő. Mind a kettő sokat ígérő tehetség. — Gaal József nem dalköltő, de föltétlen tehetség. Képeznie kell magát, tanulni és sokat olvasni, helyesen megválasztva az olvasnivalót és még sokat hallhatunk róla.

A második díjjal kitüntetettek verseit hétről-hétre közölni fogjuk.

Az elismerésben részesítettek verseivel és a díjak felsorolásával jövőheti számunkban foglalkozunk.

Csányi József, Molnár Ferenc, Ragyogó Lőrinc Pál dalainak megzenésítését Tornay Károly, országoshírű magyar dalszerző vállalta. Ugy, hogy rövidesen a zene szárnyán szájírólszájra száll daluk, hirdetve magyar szívünk örökkévalóságát és szép fajunk elmulthatatlan lelkét.

Járásí értekezlet Szombathelyen

Az elmúlt héten tartotta a szombathelyi járás tisztírtékezetlet Szücs István dr. főszolgabíró elnöklete alatt. Az értekezleten résztvettek: Herbits Imre (Torony), Art Henrik (Ponóapáti), Szakonyi Győző (Felsőcsatári), Fábian Jenő (Vép), Kirnbauer Jenő (Nemesbód), Császár Győző (Söpte), Tóth József (Szentkirály), Szakonyi Kálmán (Ják), Barát János (Vasszécsény), Pungor Ferenc (Nára), Máthé József (Táplánfa), Szalkai Zoltán (Acsád), Lőrinc Ernő (Szentpéterfa), Hafner Ferenc (Kisnyomi) főjegyzők és Sziy Gábor csendőrezredes. A Faluszövetséget Szekeres László dr. főtítkárá képviselte. A járásí értekezlet nagy érdeklődéssel foglalkozott a Szövetség két külföldi csereakciójával és elhatározta, hogy a szombathelyi Téli Gazdasági Iskola legkiválóbb növendékeit kiküldi a vármegye támogatásával. Az értekezlet nagy gondot fordít arra, hogy a kiküldendő ifju az olasz kert- és gyümölcsgazdálkodást teljesen elsajátítsa, mert a szombathelyi járás területén igen nagyfontossága van a gyümölcstermelésnek.

Zöldmező- és tejgazdasági kiállítás

A március hó 22-én megnyíló országos mezőgazdasági kiállítás keretében, a földmívelésügyi minisztérium támogatásával, zöldmező- és tejgazdasági kiállítás is lesz, amely a takarmányozás, állattenyésztés és tejgazdaság kérdéseit tárgyalja, rámutatva az olcsó termelés és jó értékesítés fontos összefüggéseire. Ezen a kiállításon résztvesznek a zöldmezőszövetségek, a szarvasmarhatenyésztő és tejeléstellenőrző egyesületek szövetségei és az országos tejszövetkezeti központ. A zöldmező- és tejgazdasági kiállítás a legelő- és rétgazdálkodás, a mesterséges takarmányok okszerű termesztése, az olcsóbb állattenyésztés, olcsóbb tejtermelés és a tejszövetkezeti munka kereteibe illeszti be anyagát. Bemutatja a rossz és jó legelő közti különbséget modellekben, modern berendezésű legelőt természetes gyepesítéssel és szemléltető módon hívja fel a figyelmet az okszerű zöldmezőgazdálkodás által elérhető üzemmérsék-csökkenésre, illetve jobb értékesítésre. Ez a kiállítás nem a szokásos keretek között, pavillonszerűen lesz elhelyezve, hanem a magyar pusztai életet természetes valóságában fogja visszatükrözni.

SZÖVETKEZETI ÉLET

450.000 hitelszövetkezeti tag van az országban

A Statisztikai Szemle legújabb számában igen érdekes adatokat közöl Szőnyi Gyula dr., a magyar hitelszövetkezetek fejlődéséről. A hitelszövetkezetek üzleteinek kiterjedése 1926 óta megtöbbszörözött. Az 1926. évvégi mérlegek szerint valamennyi magyar hitelszövetkezet együtt csak 78.8 millió pengőnyi összes tőkét forgatott, míg 1932-ben az összes tőkék már 257.3 millió pengőre rugtak. Ebből a saját tőke 40.9 millió, azaz 15.9 százalék. A saját tőkék növekedése kisebb mértékű volt, mint az idegen tőkéké. Az idegen tőkék között a legnagyobb a visszleszámitolt váltóállománya. Ez a tétel is évről-évre növekedett, bizonyosságául annak, hogy a hitelszövetkezetek megerősítése és felszínén tartása mindig fontos része volt a magyar hitelpolitikának.

1926-ban a hitelszövetkezetek együttes visszleszámitolt állománya 31.2 millió pengő volt, 1932-ben már 128.6 millió. A takaréék és heti betétek

állománya 1926-ban összesen 18.4 millió, 1932-ben már 50.0 millió volt. A hitelszövetkezetek feladata az, hogy megszervezzék azokat a pénztökeket, amelyek a bankszervezet körén kívül esnek.

A hitelszövetkezetek száma 1932 végén 1108 volt. 1926-ban még 1448 hitelszövetkezetünk volt, de azóta csökkent ez a szám. A szövetkezeti tagok száma azonban nem csökkent, hanem 439.845 főről 450.225 főre növekedett. A növekedés teljes egészében a vidékre esett.

Szilaj Kurdi Ferenc

Püspök-Vác városának, tul a Mígazzi biboros „kőkapuján“, Nógrád vármegyének menet legérdekesebb, eredeti magyar része, a földmives, szőlőbirtokos gazdától lakott Kisvác. Néhány vizimolnártól, kisiparostól és boltostól eltekintve, mind gazdálkodók ezek. Egyik első ősi gazda család közülük a Kurdi-család. Remek fajtáju, daliás, értelmes magyar a Kurdi-had. Puritánságukkal, hazafiasságukkal is a legszebb magyar példaképek. Mindig is volt mit aprítaniok a saját tehenektől fejt tejbe. A háboru idején a gyönyörű szál öreg Ősz-Kurdi Pál volt közülük a család és Kisvác nagy tekintélye. Am, a nemrég 73-ik életében elhunyt Sz. Kurdi Ferenc is Pál bátyjához hasonlatosan nagy tekintély és szeretett vezető ember volt Kisvácon, noha az az ázsiai ősmagyar hangzású „Sz.“ név nem kevesebbet jelentett teljes szószerinti értelmében, minthogy — Szilaj. Akkor még, igaz, ennek a vezéri kiállásu, délceg Ferenc bátyáknak állott a világ. Vagy hetven holdja jól termő nagy szőlője, gangos fehér háza is volt a makk-egészséges és vaserején kívül, — mi kellett volna ugyan még több?... „Szilaj“ előnévhez illőleg nem is hagyta sohasem magát, sem az igazságát. A kisváci és környéki magyarok követválasztáskor csak azt nézték, hogy a Szilaj-Kurdi Ferenc hova áll? Rendületlenül szintén odaállottak. A városi ügyekben is mindig ilyen lelkiismeretes, igaz városatyja volt, de mivel a jussát soha senkivel szemben nem hagyta, végül okos ember létere is elpereskedte a gyönyörű 70 holdját. Csupán — halálával — a református egyháznak maradt kisváci háza maradt meg. Utóbb már nagyon csendes, visszavonult ember volt Sz. Kurdi Ferenc, sőt inkább „Alsó“ néven emlegették az ifjabbak, mivel a kisváci alsó részen lakozott. Amde tekintélye csorbitatlan maradt, a büszke kisváciak mindvégiglen úgy tekintették ezt a törhetetlen ősmagyart, mint az édesapjukat. A nehéz kérdésekben hozzá fordultak s a szavára hajtottak. Ma már — bizony — az ilyen erősfajú magyarokból sem sok példány található a nagy Duna mentén.

MINDEN ÚJ

ELŐFIZETŐ

a falusi polgár táborát erősíti!

„ELADNÉK“ — „VENNÉK“

Uj kedvezmény előfizetőinknek!

A VASÁRNAP abból a célból, hogy előfizetői számára megkönnyítse az esetenkénti és kézalatti eladást, vagy vételt, továbbá, hogy kiküszöbölje a közvetítő kezét (például ingatlannál), végül, hogy újabb bizonyosságot szolgáltatasson arról, hogy az olvasóink érdekeinek szolgálása számára mindennél előbbrevaló: elhatározta, hogy **ELADNÉK** és **VENNÉK** címmel új, közvetítéssel foglalkozó rovatot nyit, melyet *lapunk valamennyi tényleges előfizetője* díjtalanul igénybevehet, még pedig az alábbiak szerint:

1. Az ingyenközvetítés kedvezményben csakis előfizető részesülhet.

2. Előfizetőink többször is élhetnek ezzel a kedvezménnyel, de egy bizonyos tárgyra, terményre, stb. vonatkozólag csakis egyetlen alkalommal tehetjük közé az adatokat.

3. A hozzánk intézett levelezőlap (felesleges levelet írni) csupán a leg-

szükségesebb tudnivalókat tartalmazza, még pedig az eladásra kínált, vagy vételre keresett holmira vonatkozó adatokat, az eladó vagy vevő olvashatóan írt nevét és pontos címét (község, házszám, utolsó posta).

4. Amint az adatok hozzánk beérkeznek, mi az **ELADNÉK** és **VENNÉK** című új rovatban közzétesszük és ezzel a mi szerepünk végetért. Annak tehát, akit a közlés érdekel, mert vagy eladni, vagy venni akar valamit, nem hozzánk, hanem közvetlenül a megadott címre kell írnia.

5. Ha a levelezőlap a hét keddjéig beérkezett hozzánk, úgy a közlés a keddet követő vasárnapi számban jelenik meg, ha azonban csak kedd után érkezik, úgy ebből a számból már kimarad és csak a rákövetkező számban közölhető.

Olvasóink igen nagy érdeklődéssel fogadták az új kedvezményt és legelsőként a következők éltek vele:

Vennék egy 48 colos, körülgolyós, keveset használt, jókarban levő **cséplőgépet**. Az ár megjelölését kérem. Cím: **Börösök Bálint, Makó, Szent János-tér 22. sz.**

ELADNÉK

Eladnék egy jó állapotban levő **Chevrolet** gyártmányu, hathengeres, másféltonnás **gyors-teherkocsit**, 1600 pengőért. Cím: **Pállinger Ferenc, Szigetujfalu, Pestmegye.**

Eladnék 70 hektoliter kiváló minőségű, „pogányvári“ asztali **bort**, 30 pengős egységáron. Cím: **Oroszy Farkas Győző tanító, Kerecseny, u. p. Orosztony, Zala m.**

Eladnék 4 darab kétéves **kövr borjut**, darabonként 50 kg. sulyuak; eladnék 14 darab **sonkasüldőt**, darabonként 60—100 kiló sulyuak. Cím: **Bognár János, Gyékényes, Csurgói-utca 26. sz.**

Eladnék 500 **négyszögöles kertes házat** nagyközségben, állandó forgalmu és keresetű helyen. Cím: **Hock Sándor asztalosmester, Ajka, Veszprém m.**

**Drótkerítés-
fonatokat,**
bármilyen alakú és
nagyágú lyukakkal
a legolcsóbban
beszerezhető

ARADI BÉLA cégnél,
Budapest, I., Horthy Miklós-ut 28/1.
(Hadik laktanya mellett). Tel.: 59-5-79
Feltétlen kérjen árajánlatot!

Eladnék egy törzskönyvezett, szép, nagy kétéves **kan-komondort**. Cím: **Nemes Miklós, Taktaharkány, Új-siskai-gazdaság.**

Eladnék 10 hold földet, közel a vasutállomáshoz. Cím: **Tóth Károly, Győr-Szabadhegy, Várospanezőszer 34 sz.**

GAZDASZEMMEL

Akik ellenségei az irányított gazdálkodási rendszernek, többnyire azzal okolják meg állásfoglalásukat, hogy ez a rendszer sértené az egyén cselekvési szabadságát, beleavatkozást jelentene a gazdának legszemélyesebb jogaiba, mert arra kényszerítené őt, hogy ezt, vagy amazt termeljen, amit termelni nincs kedve, vagy pedig ezt, vagy amazt ne termeljen, amit szívesen termelne. Azt mondják tehát az irányított gazdálkodási rendszer ellenségei, hogy a magyar földművelő soha sem fog ezzel megbarátkozni, mert félti és mindennél többre becsüli a függetlenségét. Hát az bizonyos, hogy a függetlenség minden magyar ember előtt nagyon értékes jog, amiről egy tál lencsért egy magyar gazda sem hajlandó lemondani. De ha az ellenérték nem egy tál lencse, hanem ennél sokkal értékesebb valami, akkor vajjon nem volna hajlandó a magyar gazda gazdálkodási szabadságának önként korlátokat állítani? Ha az irányított gazdálkodási rendszerbe való önkéntes bekapcsolódás azt jelenti, — aminthogy azt kell jelentenie — hogy a gazda értékesítési gondjai megszűnnek, terményeiért pedig több pénzt kap, mint eddig, akkor nem fog akadni egyetlen egy olyan magyar gazda sem, aki inkább koplal és rongyoskodik, sem hogy gazdatársaival termelés és értékesítés céljából társuljon! Nagyon elméleti és meddő tehát az a vita, amely akörül forog, hogy a magyar gazda ragaszkodik-e a függetlenségéhez, vagy nem. Persze, hogy ragaszkodik, persze, hogy nem hajlandó ma-

VENNÉK

Vennék kisebb mennyiségben **tavaszi bükköny-, répa-, mohar-, here-, tarka napraforgómagot** (lehet vegyes is) és **zöldségmagot** (vegyesen sárgarépaival.) Cím: **Pájer Ferenc, Adony, Városház-utca 358. szám.**

Vennék egy használt, de használható **kovácsüllőt** és egy **kovácsfuvót**. Cím: **Baholg Orbán, Babot, Sopron m.**

Vennék az ország bármely részében 20-tól 100 holdig terjedő **tanysárbirtokot**. Cím: **Szücs János, Pereked, u. p. Hird, Baranya m.**

Vennék **Riparia, Riparia-Teleki sima vadvevőszőt** nagyobb mennyiségben; vennék 20 darab, legalább kéthónapos **bécsi kéknnyulat**; vennék használt vagy új **rotort**, vagy kisebb **szélkereket**; vennék 15 darab kitenyészett jó fejősfajú **kecskegidát**. Cím: **Békefy László iskolaigazgató, Zalakoppány.**

Vennék egy darab 56—60 kg.-os fajtiszta **yorkshire-i tenyészkan**. Cím: **Oroszy Farkas Győző tanító, Kerecseny, u. p. Orosztony, Zala m.**

MAUTHNER ÖDÖN

magtermelő és magkereskedelmi rt.

Budapest

Központ: VII., Rottenbiller-ú. 33. — Telefon: 46-3-65.
1. fiók: IV., Kossuth Lajos-ú. 4. — Telefon: 89-2-15.
2. fiók: VI., Vilmos császár-ú. 59. — Telefon: 29-1-94.

Ajánl: gazdasági, konyhakerti és virágmagvakat.

Gazdasági mag külön-árjegyzék, valamint képes főárjegyzék, mely növény-árjegyzéket is tartalmaz, kívánatra ingyen és bérmentve.

gát bizonyos rendszabályoknak alávetni, ha ebből megfelelő haszná-
nincs. Ám ha példát lát maga előtt,
ha azt fogja látni, hogy az irányított
gazdálkodási rendszerbe bekapcsoló-
dott gazdátársai jobban boldogulnak,
mint ő, akkor szívesen vállalja azo-
kat a kötelezettségeket, amelyekkel
ez a bekapcsolódás jár. Minden attól
függ tehát, hogy az a szervezet, vagy
intézmény, amely a gazdálkodás irá-
nyítására lesz hivatott, jól irányít-e,
vagy nem. Ha jól fog irányítani, ak-
kor a magyar gazdák zárt sorokban
fognak tömörülni a kibontott új
lobogó alatt, tekintet nélkül arra,
hogy ez a tömörülés, mint minden
más egyesülés, nemcsak jogokat és
előnyöket, hanem kötelezettségeket is
jelent.

A magyar gazda sok mindenben
szükséködni kénytelen, egynek azon-
ban határozottan bőségében van: az
ugyanevezett „jótanácsoknak.“ Csak
az a baj, hogy ezeket a jó-
tanácsokat többnyire felelőtlen té-
nyezők akarják a gazdának adni és
hogy mennyire nem óvatosak a
tanácsadásban, azt mi sem igazolja
ugy, mint az a fejtegetés, amelyet
legutóbb volt alkalmunk arról olvasni,
hogy a kenyérgabonával bevetett te-
rületek csökkentésének leggye-
sőbb módja az, ha az eddigi buzaföl-
dek egy részét másképp hasznosítja a
gazda, például, ha átalakítja rétnek,
vagy legelőnek. Ennél a felelőtlen ta-
nácsadásnál a felhozott példákban
van a hiba. Az ugyanis nem volna
baj, ha a gazdák a mai buzaföldek
egy részén például olyan kereske-
delmi növényeket termelnének, ame-
lyeknek termelése egyrészt ugyan-
annyi munkáskezet foglalkoztat, mint
a buzatermelés, másrészt pedig a gaz-
dának legalább annyi és feltétlenül
biztos bevételt jelent, mint a buza. A
magasabb mezőgazdasági kultúrát
azonban alacsonyabbrendűvel felcse-
rélni, tehát buzaföldet legelővé átal-
akítani nem előre, hanem hátrafelé
 tett lépés volna. Nem szabad azonban
megfeledkezni arról sem, hogy min-
den intenzíven megművelt husz hold-
nak legelővé degradálása egy pár szá-
mos állatot és egy uradalmi bérest
tesz fölöslegessé, nemkülönben aratót,
cséplőt, kapást, stb. Akkor tehát, ami-
kor éppen a gazdasági válság követ-
keztében amugy is sok gazdasági
kénytelen az intenzív gazdálkodási
móddal felhagyni és ennek követke-
ztében a mezőgazdaságban is növeke-
dik a munkanélküliek száma, a kor-
mány pedig kénytelen, például az
aratógépek alkalmazását korlátozni;
legalább is a kellő komolyság
hiányára vall az ilyen tanácsadás. A
földből nemcsak a tulajdonos él, ha-
nem sokan mások, derék magyar
munkások, akiknek épp úgy joguk
van az állam gondoskodó kezének
igénybevételére, mint a föld tulaj-
donosának.

Necsak város, a falu is kapjon egészségügyi intézményeket!

**Miniatűr falusi klinikákat kell felállítani
a falvakon**

Az emberi alkotások hasonlatosak
az emberi szervezet felépítéséhez.
A közigazgatás például olyan, akár-
csak a központi idegrendszer; van
egy mindent magába fogadó köz-
pontja, vannak idegpályák (bizonyos
utak), melyek a szervezetben gyor-
san, rögtön közvetítik a végződések-
nek a magasabb parancsokat, ingere-
ket és viszik a külvilágból felvett
megfelelő ingereket, szükségparan-
csokat, jelzéseket vissza az agyba:
a központba. Az agy Budapesten mű-
ködik: a nemzeti egység jegyében
irányított, átfogó állameszme szol-
gálatában. Ez az eszme csak úgy jut-
hat a legszélsőbb rétegekhez, mond-
hatnánk minden emberhez, ha az
idegvégződések: a közigazgatás falusi
végződései tökéletesek.

Éppígy az egészségügy felépítésé-
ben is: az egész rendszer öncélú,
egyetemessé válása a falu egészség-
ügyének letéteményesén, a községi,
falusi orvoson nyugszik. Ő az egész-
ségügyi falubeli szerve, melynek ki-
fogástalan működésétől függ a falu
s így az egész nemzet egészségügye.
A falun kell segíteni: a falun,
mely távolodik a fővárostól, az agytól,
de miképp az emberi szervezetben a
legtávolabbi részben is ugyanaz az
érverés tapintható, mint a szíven,
kapja meg a falu is a gyógyítást, az
egészségügy vívmányait ugyanugy,
mint a város, csak persze arányaihoz
mérten kisebb kiadásban.

Az egészségügy tehát Pesten is,
és mondjuk Zalazántón is ugyanazon
egyetemes elv alapján épüljön fel.

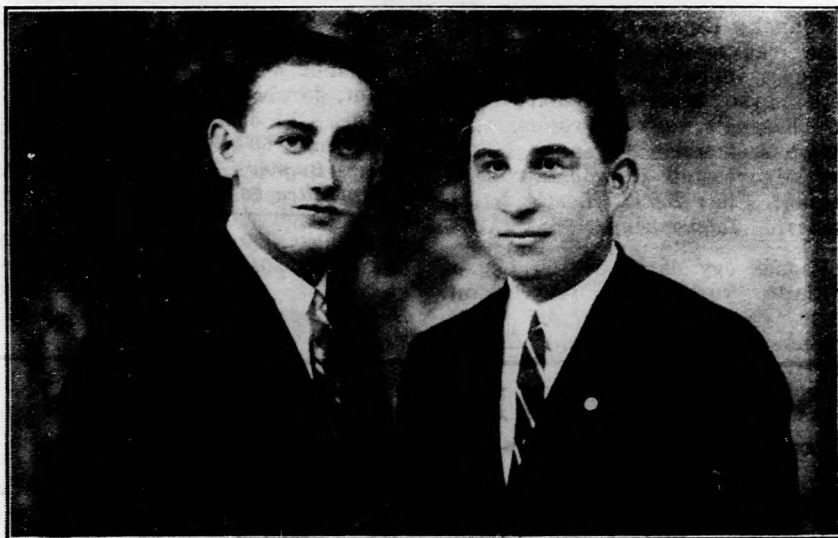
A faluban az orvos helyzete szo-
moru. Egész orvosi kiképzése idején

beteggy mellett, jó felszereléssel és
szaksegítséggel van dolga. Kikerül az
egyetemről, vagy kórházakból a fia-
tal orvos, duzzadó munkakedvvel,
szép, lelkes orvosi tervekkel, tarsolyá-
jában az éppen tanult gyakorlati fo-
gásokkal és megérkezik a faluba:
*nedves, kopott bérlakás, néhány mű-
szer (többré nem telik!), semmi se-
gítség és áll egyedül, tanácstalanul
az idegen környezetben.* Küzd a kez-
det elkedvetlenítő nehézségeivel, küzd
emberi és orvosi létéért, pedig elég
energiavesztéssel küzdötte át már
egyetemi éveit!

Mire valahogy is felszereli magát,
pár év eltelik, elfelejti a tanultak egy
részét, később pedig már nem mer
bizonyos dolgokat, mert eszköz hiján
kijött a gyakorlatból; könyvre, uj-
ságra, szóval orvosi továbbképzésre
nincs pénze, a megélhetéssel bajlódik,
majd magába olvasztja a falu és fa-
lusi emberré lesz. Füstbement tervek,
keserves tengődés, sokszor szügyenle-
tes emberi és orvosi sors. Tudunk or-
vosról, aki panaszkodni szégyel, ne-
hogy valahogy megtudják falujában,
hogy nyomorog, de aki 4 év alatt 2000
pengő váltóadósságot és 500 pengő
laktéradósságot csinált és adósa
hol a hentesnek, hol a fűszeresnek.

— *Hogy menjék* — kesereg szeré-
nyen — *aztán közegészségügyi ellen-
őrzésre hitelezőimhez?*

Fizetését 5—6 hónapi késéssel,
részletekben kapja. Orvosi könyve
két jegyzet, amit az egyetemről ho-
zott magával. Legutóbb *harminc
pengő készpénzzel jött fel Budapestre,
négyheti továbbképző kurzusra.*

Ifj. Rakk István mohai és ifj. Kiss S. János táci gazdaifjak,
lapunk lelkes barátai, akik a „Vasárnap“ utján ismerték meg egymást és lettek
igazi jóbarátok.

Igy fvest a falusi orvos. . .

Hogy lehet ezen segíteni? Segítsük elő a falusi gyakorlat megkedvelését, mert a falusi is beteg, a falunak is kell orvos, egészség, emberi törődés! Segítsük először is mindjárt elindulásukkor, biztossítsuk a leteleplő községi orvosnak a megfelelő orvosi környezetet: orvosi lakást, felszerelt műtöt, betegszobát és a szaksegítséget.

Elgondolásunk a következő: építsünk orvosi lakásokat, szereljük föl kis műtővel, 5—6 ágyas betegszobával s adjunk szaksegítséget; szóval alkossunk egy kis falusi klinikát. Csakis így felelhet meg teljes tudásával, lelkiismeretesen az egészségügy kivánalmainak s ekkor letelepedése első percétől a falunak adhatja leg-tökéletesebb tudását, bizonyára az egész nemzet egészségügyének rohamos emelkedésére. Legalább annyit jusson már a falunak is az egészségügyből, hogy egy kis klinikát mond-hasson magánának. Innen sugározza szét faluzerte a népegészségügyet a tudomány mindig ujuló vívmányai-val! Ha az a falusi doktor ilyen orvosi környezetet teremthet, szent meggyőződésem, hogy a falu bizalma is nagyobb lesz, enyhülni fog a nyomor is, — amit fokoz a szegénységnek az egészséggel való nemtörődőmsége.

Mit csináljon a falusi orvos, ha súlyos beteget hoznak hozzá, ki gyors segítségre szorul és messze a kórház? Küldje egy-másfél óra járásnyi lakására vissza a beteget? Nem meg-váltás a betegre is egy betegszoba, ahol elhelyezést nyerhetne? De azt hiszik, az orvos is nyugodtabban hajtana álomra fejét, tudva, hogy közelében, vele egy fedél alatt fekszik nagy betege. Éjszakának idején neki sem kellene óráig szekereznie.

Segítsége a bába lenne, aki így is, úgy is a falu terhe (pénzügyileg értem), akkor pedig megfelelő fizetéssel a miniatűr klinika ápolónője is lehet, de egyúttal az orvosnak ki-mondottan segítsége! Lenne ennek még egy másik haszna is: a bába így közvetlen orvosi felügyelet alatt állana, bűnös magzatelhajtások, kuzruszlás, egyke, stb. egy csapásra megszünnének.

A falusi doktorság egyszerre keresett pályává válnék. Hány falu kapná meg várvavárt orvosát, hány orvos jutna kenyérhez, hány munkáskéznek nyílnék az építkezésekkel munkaalkalom! Egyszerre pezsgő, lázas, egészségügyi munka és élet indulna meg a faluban! És éreznék a falu, hogy törődnek vele, hogy az a nagy nemzeti munkaenergia rájuk is kisugárzik s ugyanaz a nap süt le rájuk is. Az állam a faluba építené bele igaz segíteniakarása örökké élő várát, az emberek lelkébe pedig erkölcsi tőkét ültetne, mert éreznék a gondoskodás nagyszerű emberiség-

gét. A lelki nemzeti-egységet, egészségügyi egységgel tennek szorosabbá.

Mindehhez persze pénz kell. A pénz előteremtésére több lehetőség kínálkozik. A lakberek kifizetendők. Előlegezzen az állam 10—15 évi lakbért ezekre az építkezésekre és beruházásokra. Megfelelő évi levonásokban visszakapja, sőt a visszafizetés után lakbérket nem kell majd fizetnie, s ezen összegek rendelkezésére állanak egyéb egészségügyi célokra. Szó lehet továbbá társadalmi uton való támogatásszerzésről, végül mint harmadik forrás szerepelne az évi költségvetés egészségügyi irányzata.

Alulról kell elkezdni az építést. Ki látott házépítést tetővel kezdeni?

Legyenek a kis falusi klinikák az államnak a falu népére vigyázó egészségügyi szemei! Legyen a végeken is egyforma gondoskodás! Legyen az ország egy test Pesttől a legtávolabbi faluig, hadd szívárognan át e szomorú csonka határokon a törődés beszédes rendszere! Azokkal törődjünk, akik egyszerűségükben, szegénységükben tehetetlenek!

Mindent a faluért! És mindent a falunak is!

Tóth Zoltán dr.
orvos, egyetemi tanársegéd.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Termeljünk kiváló minőségű terményeket!

Ennek a jelszónak talán sehol sincsen olyan létjogosultsága és ennek követése sehol se oly hasznos a gazdára, mint nálunk. A magyar napsugár, a hazai talaj képessé teszi a gazdát a legkiválóbb minőségű termények előállítására. Sikérdus buzánk, izletes gyümölcsünk, a magyar husbaromfi kiváló minősége egyenesen kötelességévé teszik a magyar gazdának, hogy e minőségbeli előnyöket a maga boldogulására aknázza ki. Földművelésügyi kormányunk minden eszközzel igyekszik előmozdítani a minőségi termelést; így kedvezményesen oszt ki minden vidékre legmegfelelőbb nemesített vetőmagvakat, igyekszik a gyümölcstermelés, állattenyésztés, baromfityésztés terén is áldozatokkal elérni, hogy a magyar gazda termelési körzetekint az illető vidék viszonyai között legjobban beváló termelési ágakat karolhassa fel, egyöntetű, egységes minőségű terményeket állíthasson elő, hogy ne legyen egyazon községben is minden gazdának terménye

más és más fajtájú, hanem egy és ugyanarról a vidékről egységes és megbízható minőségű terményekkel jöhessünk nagy tételekben a piacra, hogy erre a külföldi vevők is fel-felgyeljenek és bizalommal keressék a magyar árut!

Hogyan védekezzünk a magtári kártevők ellen?

Leggyakoribb magtári kártevőink: a madarak, az egerek, a gabonamoly és a gabonasziszik.

A madarak tekintélyes mennyiségű magot fogyasztanak el, a többi kártevő azonban inkább a garmada beszennyezésével okoz bajt. Az ilyen beszennyezett gabona könnyen dohosodik, őrlésre és etetésre alkalmatlan. A madarak ellen könnyű védekezni: az ablakokat megfelelő dróthálóval szereljük fel.

Az egerekkel már nehezebben bírnak. A magtárban sohase irtsuk őket méreggel, mert az ránk vagy háziállatainkra is veszélyes lehet. Ehelyett a ránk nézve veszélytelen egértífusz-szal irthatjuk őket. (Ezt ojtóanyag-

Vörösváry mag

BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos-u. 3.
Telefon: 856—27.

Mi csak legutóbbi évi termésű friss magot tartunk.

Gazdasági-,
konyhakerti-
és virágmagvak.

Kérje árjegyzékünket ingyen és bérmentve.

laboratóriumokban szerezhetjük be.) Ha egérfogókkal irtjuk az egeret, akkor jobb munkát végzünk, mert így az egerek hullái nem maradnak a magtárban és nem romlanak ott meg. A macskák is jó szolgálatot tesznek e téren, de sajnos, nagyon sokszor maga a macska is beszennyezi a gabonagarmadát és ezért sokan nem is engedik be a magtárba.

A legkomolyabb magtári kártevőink a *gabonaszizsik* és a *gabonamoly*.

A gabonaszizsik 3—4 milliméter hosszú, sötétbarna színű, karcsu, hosszufejú bogár. Repülni nem tud. Ha piszkáljuk, holtan tettet magát. A gabonamoly a közönséges ruhamolyhoz hasonló, csak sötétebb színű.

A gabonamoly mindig a garmada felületén pusztít, a szizsik pedig inkább a mélyén.

A gabonamoly tojásait a gabonaszemekre rakja rá, 3—4-et egy szemre. A gabonaszizsik csak egyet egy szembe és azt is a szem mélyébe sülyeszti. A gabonamoly hernyói (lárvái) a gabonaszemeket kívülről fogyasztják, miközben pókhálós szövedékkel veszik körül magukat. A gabonaszizsik hernyója (lárvája) a szem belsejében él mindaddig, amíg kész bogárrá nem alakul.

A téli időjárás kivételével e rovarok pusztítanak a magtárban.

Kiirtásuk nagyon nehéz és azonkívül elég szaporos rovarok. A legjobb védekezési mód ellenük az, ha minden gazda, mielőtt magtárába vinné, alaposan megsemmisíti az idegen magtárból jött gabonát és zsákokat. A gabonamoly és gabonaszizsik ugyanis csak a magtárakban él, tehát a szántóföldről sohasem kerülhet oda be. Terjedésük magtárból-magtárba történik. A közelfekvő magtárakba a gabonamoly át is repülhet, de a szizsiket csak a gabonával vagy zsákkal, ponyvával hurcolhatjuk át. Jó, hogyha magtárunk ablakait estefelé szunyoghálóval látjuk el, mert a molyok estefelé röpködnek.

Ha már behurcoltuk magtárunkba a két kártevőt, akkor a következő módon irtjuk őket: (Meggjegyzem, hogy a teljes kiirtásuk alapos munkát és kitartást kíván.)

Takarítsuk ki a magtárt. A fölösleges lomokat távolítsuk el (maghulladék, rostaalj, zsák, stb.), ugy, hogy a „sarkok“ is tisztán álljanak, mert ez a kártevők fészke. Ha csak lehetséges, meszeljük át a magtárt bőségesen, majd tömjük be a repedéseket. (A falon mézshabarccsal, a deszkán gittel stb.)

Az üres magtárba helyenként rongydarabokat helyezünk a földre, időnként pusztítsuk el az alája gyűlt szizsikeket. A földön nyomkodjuk el a molylepkéket. Akasszunk ki több helyre (az ablakok elé belülről) légyenyves papirokat. Ha a magtárban gabona van, akkor azt minél gyakrab-

ban lapátoljuk át. A garmada tetején látható pókhálós szövedékeket, amelyben a gabonamoly hernyói élnek, „fözlözzük le“ és égessük el. A magtárunkat megfelelő ablakokkal lássuk el, hogy az világos legyen és sokat szellőztessünk! E rovarok nem szeretik a fényt, a léghuzat pedig árt nekik.

Baranyovits Ferenc dr.

Borászati tudnivalók

Vörösbor néven csakis olyan bor hozható forgalomba, mely kizárólag kék szőlő levének a héjakon történt kellő idejű erjesztése útján készült. Az olyan bort, mely bár kék szőlőből, de a héjakon való erjesztés nélkül készült, *siller* névvel kell értékesíteni. Siller és fehér bort vörös borral házasítani tilos. Amerikai (direktermő) vörösbort össze lehet ugyan európai fajta vörösborral keverni, vörösbor gyanánt el is lehet adni, azonban ezt a kevert bort nem szabad európai fajtájú vörösbor névvel ellátni (pl. kador, burgundi), hanem eladáskor a számlán, vagy az üvegek címkéin *feltüntetendő a direktermő bor fajtájának neve* (például otellóval kevert kadarka).

Borok szintelenítésénél fontos tudnivalók: a nem megfelelő pirosszínű (fixlis sárgás) boroknál a bortörvény megengedi azok szintelenítését növényi vagy állati eredetű tiszta szénnel. Gyakran használják az *eponit* nevű szénport. (Kapható: Cifka Józsefnél, Budapest, Vilmos császárut 48.) Eljárás: a hordóból kivesszünk néhány liter bort, abba belekeverjük a szénport, hektoliterenként 50—300 grammot számítunk (aszerint, hogy milyen erős a szín), a keveréket beöntjük a hordóba és egy léccel, vagy ha van: derítővassal felkeverjük. Ezt a keverést 3 naponként kétszer-háromszor ismételjük. Utána megvár-

juk, míg a szintelenítő anyag leülledik, majd a bort leszűrjük. A kapott vizfehér bornak saflórral, vagy karamellel zöldes, illetőleg sárgás színt adunk. Mivel a szénpor a zamatanyagokat is megtámadhatja, előbb kicsiben kell kipróbálnunk a szintelenítést és csakis a feltétlenül szükséges mennyiséget keverjük a borba.

Amerikai alanyok méisztűrő képessége: Riparia Portalis 10—15%, Solonis, Solonis Riparia 1616 20—25%, Rupestris Monticola 25—30%, Mourvedre Rupestris 35—40%, Berlandieri Riparia T. 8. B. és 5. A. 40—45%, végül Chasselas Berlandieri 41 B. 50—60%. *Aki kötött talajon amerikai alanyra kíván szőlőt telepíteni, okvetlenül vizsgálta meg a talajt.* Erre nézve a *Vasárnap* egyik régebbi számában már megadtuk a tájékoztatót.

Irsai M. József

Apró jó tanácsok

Frissen trágyázott földre a konyhakerti növények közül a káposztafélék, a karfiol, a saláta, a paprika, a paradicsom, a tök, az uborka, a dinnye kerüljenek, az előző évben a trágyázott talajba a sárgarépa, petrezselyem, a hagymafélék, a két év előtt trágyázott földre pedig a borsó- és babfélék vetendők.

A *hideg hatására* rosszul táplált és helyhez kötött állatok — főleg széljárta helyen — megfagyhatnak (főleg madarak), illetőleg a végtagok (fül, farok, lábak) lefagyhatnak. Nedves-hideg időben a nedves (jó hővezető) szőrzettel fedett lábvégek fagnak le, száraz hidegben csak a csupasz taraj, stb.

A *felfagyás* az ősziekben nagy károkat okozhat, ha idejében nem gondoskodunk orvoslásról. Nagyobb károsodás a felfagyott vetések idejében történő hengerelese útján kerülhet el. A felfagyás elleni hengerelesnek a talaj kiengedése után, amint a táblára rá lehet menni, azonnal meg kell történnie, mert ha ezt csak akkor alkalmazzák, amikor a talajból kiálló gyökérzet már elszáradt, a hengerelesnek már nem lehet hatása. Mivel pedig a hengereles a talajt kiszáritja, amikor a földre visszanyomott gyökerek megerősödtek, mintegy két héttel a hengereles után a vetés okvetlenül megfogasolandó, hogy a talajnedvesség a talajban visszamaradjon.

A *szárnyasok májkövessége* tulajdonképpen gümőkór (tuberkulózis), a májban több helyen meglepednek a gümőkórbaktériumok, itt köles-borsó nagyságu sárgás göcök keletkeznek, melyek később elmeszesednek. Ahol a betegség fellép, az ólakat fertőtleníteni kell, az udvar szeméjtjét (a baromfi bélsarát) elégetni, a beteg állományt levágni s helyette egészséges állományból szerzett tojásokból keltetni új baromfi-sereget.

Krizantémumfa esernyő formában

Egy amerikai virágkiállítás szenzációja volt ez az érdekes növény

HETI TEREFE

Csak csef a csef...

A csehekről beszélgetnek a gazdák, de nem valami tulságos nagy élvezettel. Nem is a magyar ember természete és szíve szerint való náció az.

Kapcsos István még ma is három akkorát köp, mint rendszeren, ha eszébe jut, hogy milyen élvezettel fogyasztották a cselákok a kutyahúst Lublin körül. Fadgyas Bálint meg egyre azt kajtogatja, hogy a csehek felé erősebb drótsövényt állítottak, mint a muszkák irányába, pedig Podjebrád nemes és uborkaorru ivadéka akkor még a mi oldalunkon harcoltak. Görbe Dénes ellenben a szibériai cseh hőstetteket vázolja, amikor a védtelen magyar foglyokkal szenvedtették át a poklok minden gyötrelmeit.

— Hát mindenféleképpen emlékeztes nép, az bizonyos. Barátnak olyan, mint a zsebhen kinyílt bicsak, amely az ember vékonyába szalad, ellenségnek meg, mint a keserűvíz, megszalajtja az embert — ha hős, ha nem, ha kezd vele — mondja Fadgyas Bálint.

— De ki az ördög óhajt vele kezdeni? — mosolyog Kapcsos István.

— Ki-e? Hát nem olvastad a bécsi eseményeket?

— Dehogyan is nem! A bécsi munkásság fegyvereit a csehek szállították.

— Győztek is vele, mint a mesebeli huszár, akinek olyan éles volt a kardja, hogy a prófunttal együtt a saját derekát is átvágta.

— Akkor már csak jobb a cseh ellenségnek, mert annak dicsőség, barátnak ugyanis szegény volna.

— Mondasz valamit, egy komám — erősíti a szót Görbe Dénes. Csak had áruklodjon ránk a gyalázatos náció, mint a hirtenbergi esetnél is tette, amikor pedig alaptalan volt az áskálódása. A világ úgyis átlát nemso-kára a cseh demokrácia fénylő napjának ragyogó sugarain és észreveszi, hogy hazugság és szédelgés az egész.

— Észrevették azt már régen! — legyint Fadgyas Bálint, — de behunyják a szemüket, mert ha nagyon kinyitják, a saját igazágtalan cselekedeteiket is látniuk kell. Hát inkább vagnak tetetik magukat.

— Vagy nagyon is látnak már, mint a Tóth Bözsike a hid alatti — mosolyog a rektor ur — és attól nem tudják, hányadán vannak.

— No, rektor uram, ez is világosabban mondódhatnék ám, mert igen csehül érthető, — kujonkodik Görbe Dénes.

Rektor uram szemöldöke magasba szalad:

— Nem érthető bizon, amit én mondok, Dénes öcsém? Magyarul beszéltek, az ebadta! Ne érts mindent félre, te rossz posztó! Csak ismered a Tóth Bözsit, mi?

— Hogyne ismerném! Szép menyecske az, a Tóth András felesége.

— Nem arrul beszélék én, öcskös, hanem a kislányáru, aki most lesz öt éves.

Dénes arca megnyulad:

— Arrul? Mit lehet arrul beszélni?

— Hát azt — folytatja a rektor ur — hogy megyek át a napokban a patak hidján és látom, hogy megint együtt fürödnek a fiuk a lányokkal, pedig megtiltottam nekik. Pucér volt valamennyi, mint öszüléink a fügefalevél előtt. Hát elfutott a méreg és rászóltam az egyik kis lánykára, a Tóth Bözsike volt:

— Nem megtiltottam, hogy a fiukkal együtt fürödjetek?

A kis Bözsike ajaka lepítyedt és szepegőn felelte:

— Rektor bácsi kérem, amikor én ideértem, már le voltak vetkőzve és nem tudtam, hogy fiuk-e, vagy lányok? . . .

Erre már Görbe Dénes is jót kacag:

— Nofene! Igy volnának most a nemzetek is, rektor uram?

— Ilyen formán, Dénes öcsém. Lassan minden turpisság kiderül és nem lesz egy nemzetnek se takargatni valója. A csehről is észreveszik, hogy kicsoda, micsoda. S ha adják is egy darabig a tudatlant vele szemben azok, akiknek érdekükben áll, csak felöltözik végül minden nemzet a saját ruhájába, s akkor észreveszik róla, hogy a ködmöne és bugyogója sem az övé. Jött-ment bitorló. Csak — cseh az istenadta! . . .

MEZES JÁNOS

Szopós malacok etetésére nagyon jól bevált Németországban az úgynevezett *ruhlsdorfi keverék*, melynek 79 százalékát gabonadara (árpa-, zab-, tengeridara), 20 százalékát fehérjedus abrakféle (halliszt, husliszt, vérliszt, szárított sörészestő) és 1 százalékát iszapolt kréta adja. A gabonadarát, vagy annak egy részét háromszor annyi párolt burgonya helyettesítheti. A fehérjedus abrakféléket helyettesítheti 10-szer annyi (pl. 10 deka helyett 1 liter) lefőlőzött tej. A tejet fel-etetés előtt fel kell forralni, hogy a malacok bélgümőkört ne kapjanak. Ha lefelezett tejünk nincs és a drága halliszt, stb.-re költeni nem akarunk, akkor adjunk a malacoknak jóllakásig olyan keveréket, melynek 66 százaléka gabonadara, 11 százaléka borsó, 11 százaléka lenmagpogácsa, 11 százaléka korpa és 1 százaléka iszapolt kréta.

A szelidgesztenye általában a mélyrétegű meszes talajban és az enyhébb klíma alatt diszlik. Nem szereti se az erősen kötött, se a nedves talajt. A fagytól és a nagy hőségtől szenved. Az 1—2 éves csemetéket 1—1.5 méter sorközökbe, 1 m. növény-távolságra, 30—40 cm. átmérőjű gödrökbe ajánlják az ültetését. Megfelelő törzsfajlás után gyéritő vágásokkal kiritkítják. Nemcsak gyümölcstermelés céljából szokták ültetni, hanem fájáért is, mely butorkészítésre nagyon keresett.

Hogy az erek a méhesaládokhoz be ne juthassanak, fogas szűkítőt kell tenni a röplynk elé. Aki ilyenért pénzt nem akar adni, az kövesse *Ignác Sándor* kiváló méhésziünk tanácsát: egy 2 cm széles, 14 cm hosszú és fél cm vastag deszkácskára 6—7 milliméter távolságra 3 cm hosszú bognárfejű kis szegeket verünk be, úgy, hogy a szegekből 2 cm-nyi rész kiálljon s úgy nézzen ki, mint egy fésű. A szegek közt a méhek ki és be tudnak menni, de az egér nem.

GAZDATUDÓSÍTÓ

Gazdaelőadás Vértesacsán

Vértesacsá községben február hó 15-én *Wieser Béla*, a *Faluszörettség* titkára, előadást tartott szépszámu hallgatóság előtt. *Mayer György* tanító megnyitó szavai után *Bader Teréz* és *Weyer Mária* Endrődy Sándor: „A celli bucsu” című költeményét szavalták el. Ezután *Wieser Béla* titkár tartotta meg előadását, melyben foglalkozott az időszertű gazdasági kérdésekkel, majd részletesen ismertette a gyümölcstermelés jelentőségét, a gyümölcsös telepítésével, gyümölcsfa ápolásával és a kártevők elleni védekezéssel kapcsolatos teendőket. Előadása végén megemlékezett a *Faluszörettség* munkásságáról is.

Legalább 18 pengőt fizetnek a cégek a vetőmagborsóért

Az Országos Mezőgazdasági Kamara által kiküldött gazdabizottság megállapodást kötött azokkal a cégekkel, amelyek szerződés mellett exportelőkre vetőmagborsót termelhetnek a gazdákkal. A megállapodás értelmében az 1934. évben szerződés mellett termelt vetőmagborsóért a termeltető cég tisztító telepére szállítva mázsánként legalább 18 pengő fizetendő.

Ne várjon rügyfakadásig, hanem már most elsőrendű fajtisza CSEMEGESZÓLÓVESSZÓT BOHN JÓZSEF mintatelepről, Kistemplomtanya, Csongrád megye.

Tömeges szaporításra ajánlja: Szőlőkertek Királynője, Mathiász Jánosné, Héjjas Iván, Erzsébet Királyné, Homoki különlegesség, Bernát János, Utassy Béla, Kocsis István Emléke, Lesz még Hazám, Olasz Rizling, stb. fajokat. — Kérjen árjegyzéket!

SZIVÁRVÁNY

János szabadságot ad

A hosszú unalmas szürke téli napok után végre beköszöntött a tavasz. Ugyanakkor jött a figyelmes felső parancsnok-ság rendelete, hogy a sóvárgó szívű menyecskek utra kelhetnek a front felé, a férfiak meg utra kelhetnek a front mögé, hogy az asszonyi karok simogatása pár napra elfeledtesse velük az ágyuk dörgését. Ez a vidám és János gyors észjárását jellemző esemény ebben az időben történt.

Még sötét volt. A hónapok lélegzet-visszafojtva kasztak az orosz állások felé, majd harsány rajta! kiáltástól zengett az erdő s a következő percben az oroszok betonárkaiban már magyar honvédek szűresölték a kávéjukat. Félig sem fogyott ki a sajka, mikor az egyik árokból vad kutyaugatás hallatszott.

Az árokban orosz tiszt holtteste feküdt s mellette hatalmas kutya örködött. Vérébenförg szemekkel esaholt a honvédekre és nem engedett senkit a közelébe. Próbáltuk szelidíteni, nem sikerült. Már úgy határoztunk, hogy agyonlőjük, mikor János előlépett a bakák közül:

— Kár lenne azt a szép jószágot agyonlőni!

— Ha nem lehet másként elvinni a gazdjára mellől!

— Dehogyan lehet! — felelte János. — Csak érteni kell hozzá. — Azzal ledobta válláról a hátizsákot és négykézlábra állt. A kutya felborzolta szőrét és ugrásra készen leste János mozdulatát. János mereven nézte a kutyát. Vakkanott, mint ahogyan a kutyák szoktak. Erre a kutya alázatosan hozzá csuszott, megcsóválta a farkát, aztán hozzádörgölődött. Ámulva néztem rá:

— Mit csinált ezzel a kutyával?

János nevetett:

— Megkötöttem vele a békét. — mondta büszkén s attól a naptól kezdve állandóan a kutyával járt. A hátára kötötte a podgyászomat s vele vitette a holmimat. Ő maga meg csak sétált. Gyanusan néztem a változást.

— Én nem bánom, — mondtam neki — ha a holmimat Burkusra bizza. De ha egyszer Burkus meggondolja magát s a holmimmal ellillan, magát veszem elő.

— Rendben van, főhadnagy ur! — felelte János s a kutyára mutatott. — Burkusnak csak akkor szabad ellillannia, ha megengedem neki. Egyébként kutyakötelessége neki ott lenni, ahol én vagyok.

Másnap hajnalban felkészülve vártuk a parancsot az indulásra, János Burkus vezetőkötélét a csuklójára csavarta. Csend volt. Valahonnét messziről kutyaugatás hallatszott. Burkus felkapta fejét s a hívásra, mintha rugó dobta volna fel, felugrott s mielőtt János megfékezhetne volna, hatalmas szökéssel elugrott és puposra görnyedve vonszolta maga után Jánost. János álmából feljévedve, hirtelenében azt sem tudta, hogy mi történt vele, gránát ütötte-e karon, vagy a villám csu-

vargatta csuklóját. Egyideig huzatta magát, de aztán Burkus mégis kiszakította magát és elszaladt. János lihegve nézett a megszőkött kutya után.

— Na, híres alak! — nevettem kárvalásom dacára is a szemébe. — Ugye, jól sejtettem, hogy Burkus elszőkik egyszer! János felém fordult:

— Elszőkik? — kérdezte bambán. — Hiszen nem szőkött az el!

— Nem? — lepődtem meg erre a furcsa feleletre. — Hát mit csinált?

János ravaszul mosolygott:

— Szabadságot adtam neki a front mögé, mert megérkezett a párja — az asszony.

NYÁRY ANDOR.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Fontosabb tápszereink

Főzelékek és saláták elkészítésekor a háztartásban sok ehető rész vesz kárba, pedig a zöldségfélék olyan gazdagok vitaminokban és ásványi anyagokban, hogy semmit sem szabadna eldobni belőlük, ami fogyasztható. A friss kalarábé levelei, a friss borsó vagy bab fiatal hüvelyei is jól értékesíthetők a főzelékhez. A zöldségfélék igen értékesek táplálkozásunk szempontjából, mert előmozdítják az anyagcserét, a gyermekek növekedését és ásványtartalmuknál fogva nélkülözhetetlenek szervezetünkre. Mindazonáltal a tisztán növényi anyagokkal való táplálkozás nem ajánlható, mert belőlük a test anyagainak pótlására olyan nagymennyiséget kellene elfogyasztanunk, hogy ezzel a emésztőszervek munkáját túlságosan megnehezítenék s ez egész szervezetünk egészségére veszéllyel járhatna. Legjobb tehát vegyes táplálékkal élnünk.

A gyümölcsöt nem szabad pusztán élvezeti cikknek tekintenünk, mert az a felnőtt embernek is, de különösen a gyermeknek fontos tápláléka kell, hogy legyen. Vitamintartalmát illetően első helyen áll a paradicsom, citrom, narancs, de a málna, eper, cseresznye is igen értékesek. Télen, amikor friss gyümölcsöt nem tudunk beszerezni, fogyasszunk legalább gyümölcskészítményeket, befőttet, lekvárt. A gyümölcslevek is sok vitamint tartalmaznak, azért a gyermekeknek adjunk minél gyakrabban alkoholtmentes gyümölcszörpöket.

A tej legfontosabb tápszereink egyike, de egymagában nem alkalmas felnőttek táplálkozására. Legértékesebb nyers állapotban, de csakis abban az esetben, ha egészséges tehenőtől származó, tisztán fejt, hamisítatlan tejhez tudunk hozzájutni. Ideges és vérszegény embereknek az orvosok nagyon ajánlják a yoghurt-aludttej kurát, mely az emésztési zavarokat is megszünteti s igen nagy tápértékkel bír.

A kenyerek közül a barnakenyér több tápanyagot (fehérjét, zsírt, vi-

tamint) tartalmaz, mint a fehér buzaliszból készült, viszont utóbbinak nagy előnye, hogy könnyen emészthető, nem terheli meg a gyomrot, azért gyengébb szervezetű, vagy beteges emberek inkább fehérkenyeret fogyasszanak. A rozskenyér igen jóízű, sokáig marad friss, a rozliszt azonban még sem helyettesítheti a buzaliszt, mert résteszttát, finom süteményeket rozlisztból nem készíthetünk. A legfinomabb nulláslisztből készülnek a kalácsfélék, a kevésbé finom lisztből a zsemlyék, kiflik. Vannak különleges gyógykenyerrek is. Ilyen a sózás nélküli készült gyógykenyér, a cukorbeteg részére mandula-, dió-, vagy mogyoróőrleményből, szójalisztból készült kenyérféleségek, továbbá a Grahamkenyér, melynek előállításánál felhasznált lisztben a búzáknak csaknem összes héjrészej benne vannak. Ezeket a különleges gyógykenyeret házilag nem is igen lehet előállítani és csakis orvosi tanácsra fogyasszunk ilyeneket.

Ételreceptek

Húshoz való köritések: a párolt sárgarépa, amelyhez felhasználni sárgarépát csikokra vágva, kevés zsírral lábasba tesszük, egy evőkanál cukorral és pici sóval meghintve, fedő alatt pároljuk. A köretnek szánt zöldborsót megtisztítva s megmosva, kevés zsírral lábasba tesszük, egy evőkanál cukrot, kevés sót adunk hozzá és fedő alatt puhára pároljuk.

Kocsonya. Egy kilónyi kocsonyahusra (lábak, fülek, fejrészek, kevés bőr) két liter vizet öntünk s hagymával, sóval, szemes borssal fűszerezük. A kocsonyát fedő nélkül nagyon lassan, egyenletes tűz mellett főzzük, hogy a leve tiszta maradjon. Amikor a hus a csontról már szépen leválik s a hideg tányérra öntött lé megmerevedik, kész a kocsonya. A husokat tálakon elrendezzük, a levelet ráöntjük és hideg, de nem fagyos helyen kocsonyásodni hagyjuk. A lébe sonkát, főtt tojást, libamájat is belefagyaszthatunk.

Metélt felfújt. 30 deka lisztből egy tojással kemény tészttát gyurunk, vékonyra kinyújtjuk és csikokra vágjuk. Ha a tészta kissé megszáradt, ¼ liter tejebe 2 deka cukrot, pici sót teszünk s a forrásban levő tejebe belefőzzük a tészttát. Mikor a tej kissé besűrűsödik, akkor hülni tesszük. 2 nagyból tojás sárgáját elkeverünk 10 deka cukor és kevés citromhéjjal, hozzáadjuk a két tojás felvert habját, a tejből főtt tészttát és tisztított mazsolát, kokkára vágott mandulát teszünk belé. A tészttát azután könnyen elkeverve, formában megsütjük.

Ajánld

szomszédodnak is a

VASÁRNAP-ot!

H I R E K

Nem megyek én...

Nem megyek én többé
Sarkad városába,
Nem nyit piros rózsát
Harmatos utcája.

De nem olyan rózsát,
Ki a kertben nyílik,
Hanem olyan rózsát,
Ki szívemhez illik.

Kisbékési határon...

Kisbékési határon
Bojtár leszek a nyáron,
Leteritem subámat.
Piros páva, haj!
Orgonafaggally!
Odavárom babámat.

Kisbékési nagy állás,
Egy ükkön bor egy hajtás,
Gyere, pajtás, mulassunk!
Holló, páva, haj!
Őszirózsa, haj!
Igy is, ugy is meghalunk.

Irtá: SZÁMADÓ ERNŐ.

A földmivvelésügyi miniszter lengyel kitüntetésre. A Kormányzó Ur a külügyminiszter előterjesztésére megengedte, hogy *nagykállói Kállay Miklós dr., földmivvelésügyi miniszter a lengyel Polonia Restituta-rend nagykeresztjét elfogadja és viselje.*

A „Mezőgazdasági Sajtószemle” február havi pályázata: „Hogyan bírhatjuk gazdaságainkat az istállótrágyának annyira fontos, helyes kezelésére?” A pályázaton a VASÁRNAP előfizetői is résztvehetnek. A pályázatokat február végéig rövid, tömör fogalmazásban kell a „Mezőgazdasági Sajtószemle” szerkesztőségéhez (Budapest, V., Báthory-u. 24.) beküldeni.

„Kutmérgező harc folyik az emberi lélek ellen!” *Zichy Gyula* gróf kalocsai érsek böjti szózatot bocsátot ki. Az emberek jelentékeny része, — mondja a böjti szózat — harcot folytat olyan alapvető igazságok ellen, amelyek nélkül az igazi boldogság és az ember felsőbbrendű java el sem képzelhető. *Kutmérgező harc folyik az emberi lélek, a biztos tulvilág és az Isten ellen.* A harc nyomán társadalmunk viharvert arcáról, sajnos, hullafoltok meredeznek felénk. Az emberiség halálosan beteg és nem tud önmagán segíteni. *Egyetlen igazi orvos van és ehhez kell fordulnia: az Ur Jézus.* A gyógyulásnak egyetlen lehetősége, ha megalkuvás nélkül visszatérnek hozzá. A körlevél a továbbiakban részletesen ismerteti a böjti rendelkezéseket.

Az idén is tengerbe dobják a braziliai kávétermés negyven százalékát. Brazília kávékivitele az elmúlt évben 15,5 millió zsák volt. A Kávétanács elhatározta, hogy az árak fenntartása érdekében idén is megsemmisíti a termésnek 40 százalékát.

Az Adóügyi Kiskáté 1934. című könyv, mely az összes ma érvényben lévő köztartozásokat, az adófelmondási, adóbevallási, végrehajtási, az adótörlesztési jogszabályokat s az adócsalás és jövedéki büntetőjogra vonatkozó rendelkezéseket ismerteti, most jelent meg *Szepesy Mihály dr. és Kovács Jenő dr.* összeállításában. A nélkülözhetetlen könyvecske ára 1,50 pengő és 20 fillér portóköltség előzetes beküldése mellett kiadóhivatalunkban kapható.

Borzalmas vasuti katasztrófa Olaszországban. A toscanai partvidéken, Elba-szigetével szemben február hó 19-én, hajnalban borzalmas szerencsétlenség történt. A róma-livornoi fővonal egyik elágazásánál összeütközött egy sinautomobil egy személyvonattal s a motor fellobbanása folytán kigyulladt. A sinautomobil utasai, harmincan elevenen éltek. A vezetőnek még sikerült kiugrania a kocsiából, de ő is oly súlyos beszüleket szenvedett, hogy rövidesen a kórházba történt beszállítása után meghalt. A személyvonatnak csak a mozdonya siklott ki.

Műkedvelő előadás Okorágon. Az okorági műkedvelő gárda február hó 11-én kitűnően sikerült előadásban hozta színre a „Hol a hozomány” című kétfelvonásos bohózatot és a „Sifonér” című egyfelvonásos falusi vígjátékot. Az előadás szereplői: *Király Sándor, Boli Mária, Király Lajos, Petes Mancsi, Hegedűs Lajos, Nagy Rózsi, Matota Rózika, Gécsi Mancsi, Kaciba Margit, Márton Mariska, Prém József, Bufa Dezső, Szidos Sándor, Deres József;* valamennyien tudásuk legjavával szolgálták az előadás sikerét. A darabokat *Csuthy László* református lelkész és *Aracs János* tanító, az olvasókör elnöke, tanították be és rendezték teljes hozzáértéssel. Az előadás jövedelmét a polgári olvasókör könyvtár- és rádióalapja javára rendezték.

Kép a kölni farsangi felvonulásról

Egy óriásasszony, aki a legmulatságosabb maszk volt.

Sokorópátka — nagyközség. A belügyminiszter a Győr, Moson és Pozsony közgazgatásilag egyelőre egyesített vármegyékbe bekebelezett *Sokorópátka* kisközségnek nagyközséggé való átalakulását engedélyezte.

Jó hangszeren játszani a legnagyobb élvezet. Elsőrangú, igazán olcsón *Reményi* országos híru hangszertelepén vásárolhat *Budapest, VI./15., Király-utca 58—60.* Kérjen díjmentes 51. számú árjegyzékét, abból választhat.

Három halálos ítélet rablógyilkosságért. A pécsi törvényszék február hó 16-án tárgyalta *Bognár György* rablógyilkos bűnperét. *Bognár* a pécsi ügyészség fogházából megszököve, a múlt év november hó 28-án, *Pellérdén* meggyilkolta *Átoll József* gazdálkodót, feleségét pedig megsebesítette, aztán kirabolta házukat. A törvényszék *Bognár György*öt bűnösnek mondotta ki gyilkosság, valamint gyilkosság kísérletének büntetésben, továbbá rablásban és ezért *összbüntetésül határra ítélte.* A vádlott és a védő fellebbezett. — A *szegedi* törvényszék az elmúlt héten vonta felelősségre *Juhász József* és *Nagy Imre* szegvári rablógyilkos legényeket. *Juhász* és *Nagy* a múlt év novemberében több baltacsapással meggyilkolták *Herény Ferenc* kocsmáros feleségét, majd életveszélyesen megsebesítették a kocsmárosot, akit azután megfojtottak. A bíróság *Juhász Józsefet* és *Nagy Imrét* kétrendbeli gyilkosság és egyrendbeli rablás büntetésben bűnösnek mondotta ki s ezért minákettyőjüket költi általi halálra ítélte. A védők fellebbezést nyújtottak be.

Felrobbant egy kétemeletes ház. Február hó 17-én, a délelőtti órákban, *Hannoverben* egy kétemeletes házban borzalmas szerencsétlenség történt. A ház pincéjében a gázcső megrepedése következtében tűz támadt. Hirtelen hatalmas lángnyelv csapott fel a pincéből, majd retentő dörrenés hallatszott, amely gázrobbanás következménye volt. A robbanás a ház egész homlokfalát ledöntötte. A fedél az alapépítménynek csak egy kis részére támaszkodva, csaknem szabadon áll a legvégében. A pinceboltzatok és a ház homlokfalának összeomlásakor három tűzoltó súlyosan, öt pedig könnyebben megsebesült. A ház lakói közül három asszony és egy fiatal leány megsebesült, ugyszintén a gázművek két munkása.

Rádióelőadás közben meggyilkolt egy szpikert. A losangelesi nyugatamerikai rádiótársaság sokezer hallgatója váratlanul fültanuja lett egy izgalmas jelenetnek: annak, hogy a rádió bemonodóját egy örült megölte. Mialatt az esti program folyamatban volt, hirtelen egy ismeretlen ember bejutott az adóállomásra. *Mr. Volverton*, a bemonodó, meg akarta akadályozni a rendzavarást, az ismeretlen azonban hirtelen kést rántott és a bemonodót leszúrta. A szerencsétlen szpiker az előadásra összegyűlt nők rémült kiáltószavai közben halt meg. *Minthogy az általános izgalom közepette elfelejtették a mikrofont kikapcsolni, a hallgatóság minden reméletes részről értesült.* A gyilkost letartóztatták. Azt mondotta, hogy bosszút akart állni, amiért a társaság sohasem válaszolt leveleire, amelyekben állást kért.

PÁSZTORTÜZ

A háborus emlékek megőrzése

A magyaróvári hadviseltek szervezete közelebb olyan összejevetelt tartott, amelyen az együttértés jeléül és más vidékeknek is példát mutatólag, a honvédehelyőrség parancsnoka, a város polgármestere, az államrendőrség vezetője, a hadirokkantak csoportjának elnöke és a vitézek képviselője is résztvettek. Ott a csonka határszélen csakugyan a legégetőbb szükség az ilyen együttértés és összetartás; hiszen csonka országunk minden széle valóságos trianoni — hadállás...

Ez érdekes, kedves összejevetelen a régi frontharcosok elnöke, Lucz Herman tartalékos őrnagy nagyon életrevaló és szép gondolatot is felvetett, amely tulemelkedik a helyi jelentőségen: ez az, hogy „a világháboru emlékeit ne engedjük át az ényészetnek! Mentsünk meg minden feljegyzést, minden élményt, minden megfigyelést, minden történelmi adatot az utókor — a gyermekek, az unokák, de a közönség szélesebb rétegei számára is, mert ezekből az apró kincsekből bontakozik ki, épül fel igazán a dicsőséges, hatalmas tanulságú nagy erőpróbánk körképe.

A magyaróvári hadviseltek lelkesen megfogadták, hogy nemcsak saját háborus emlékeiket gyűjtik össze s emlékezőseiket jegyzik fel az utókor-nak a közkatonai sorban küzdöttek is, hanem a „Hinterland“ háborus emlékeit, emlékezőseit is megmentik, gyűjtemen fogják az itthonmaradt atyafiság bevonásával. Például még a közvetlen ott élők is, milyen keveset tudnak a mosonmegyei hadiggyárakról, a hadifoglyokról, a mosonmegyei nagy fogolytáborok történetéről, stb.?!

A magyaróvári hadviselteknek ezt a nagyszerű elgondolását, életrevaló és történelmi jelentőségű elhatározását követendő példaképpül más vidékek hadviselt szervezeteinek és hadviseltjeinek is figyelmükbe ajánlom. Nemzeti munka ez is! S ma még tengersok történelmi becsü érték, emlék és emlékezős megmenthető a kellő szeretettel és összetartással. Rajta hát, bajtársak!

MÓRICZ PÁL.

Arany- és ezüstpénzek ára

1934 február hó 19-én.

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 28.85 fillér; kétkoronás 56.50 fillér; ötkoronás 1 pengő 50 fillér; régi egyforintos 76.50 fillér.

Aranypénzek: 1 darab 20 koronás arany 31 pengő 20 fillér; 10 koronás 15 pengő 40 fillér; Napoleon-arany 31.70—31.85 pengő.

14 karátos törtarany (gyűrű, karperec, fülbevaló, stb.) grammonként 2 pengő 90 fillér.

Színarany kilogrammjá 5220—5225 pengő.

Szinezüst kilogrammjá: 73.75 pengő.

Egy „vivóhaba“

Egy magasállású japán tábornoké ez a gépember, mellyel reggelként vivógyakorlatait végzi.

TANÁCSADÓ

Nagy Lajos, Tét. Önhöz intézett levelünket „Cim elégtelen“ jelzéssel a posta visszakézbesítette. Kérjük, közölje velünk közelebbi címét.

Kérdés: Mennyi az értéke az 1926 június hó 1-én kölcsön adott 280 pengőnek, kamat nélkül? (T. K., Tarnalelesz.) — **Felelet:** 280 pengő. Abban az időben már a pengőszámítás volt érvényben.

Kérdés: 1. Lesz-e ez évben az államvasutakhoz, postához, vagy jegyörökhöz felvétel és mint igazolványos attiszt pályázatom-e a felsorolt helyekre? 2. Mikor tartanak évenként utmesteri tanfo-

Külföldi agrár hír.

A sajnálatos osztrák harcokkal kapcsolatban dr. Zierfandler és dr. Steinschiller jobboldali tanácsosok egyik legutóbbi zárt tanácsülésen nyomatékosan hangsúlyozták, hogy az események bizonyára nem fajultak volna ennyire, ha a jobboldali pártok vezetői az osztrák munkásságot a kertgazdálkodásra, többtermelésre, főként pedig a finom esemezeszőlők termelésére oktatták volna. A nagy idegenforgalom mellett Bécs és a többi városok közelében igen jó árban el lehetett volna adni a finom esemezeszőlőt és a nagy haszon mellett több jutott volna munkásjóléti célokra... Örömmel állapítható meg, hogy ezzel szemben hazánkban úgy a kiszagdák, mint a kertbirtokos munkások mind nagyobb mértékben térnek rá a finom

csemegezeszőlők termelésére,

melyet részben, mint korai szőlőt, részben pedig — téli elrakva — mint drága csemeget adnak el. Ebben az elterjedésben nagy része van BOHN JÓZSEF csemegezeszőlő - mintatelepének (Kistemplomtanya, Csongrád.), mely a legkitűnőbb fajok szelektált vesszőit szállítja szerte az országban. A telep főmegtermesztésre ajánlja: a Szőlőkeret királynöje, Musc. Mathiász Jánosé, Hamburgi muskotály, Héjjas Iván, Homoki különlegesség, Utassy Béla, Bernát János fajokat.

Kérjen árjegyzéket és most rendeljen vesszőt!

lyamot? (Sz. Gy., Felső.) — **Felelet:** 1. Belátható időn belül, sajnos, nem lesz felvétel. 2. Ezidőszerint nem tartanak, mivel annyi képesített utmester van, hogy azoknak sem tudnak elhelyezést biztosítani.

Kérdés: Szőlőskertem dróthálófonattal akarom körülkeríteni. A szomszédom szántóföldjétől mennyire tehetem, vagy a megyére tehetem-e? (111. sz. előfizető, Csongrád.) — **Felelet:** A kerítést úgy kell pontosan a határon elhelyezni, hogy a kerítést tartó karók még az Ön földjében legyenek beásva.

Kérdés: 1. Nyert-e 106.295. sz. sorsjegyet a múlt év decemberében megtartott államsorsjáték húzásán? 2. Miért nem alakul a „Vasárnap“ irógárdájából egy csoport, akik évenként összejeveteleket rendeznének a szerkesztőség keretén belül? 3. Hol kaphatnám meg amerikai, angol és hollandi magyarok címét, akikkel levelezhetnék? 4. Ki vezeti a „Vasárnap“ versrovatát és kik bírálják el a beérkezett költeményeket? 5. Mi a címük és megszólításuk József kir. hercegnek, gróf Bethlen Istvánnak és gróf Károlyi Gyulának? (V. Gy., Cinkota.) — **Felelet:** 1. Nem. 2. A szerkesztőségnek egyelőre nincs módja ilyen természetű dolgokkal foglalkozni. 3. Forduljon válaszbélyeges levélben a Magyar Nemzeti Szövetség kebelében működő Külföldön Élő Magyarok Világszövetséghez, Budapest, V., Géza-u. 4. sz., hol kérdésére megfelelő címnyagot fognak rendelkezésére bocsátani. 4. A „Vasárnap“nak külön versrovata nincs, a költeményeket a szerkesztőség bírálja el. 5. József királyi herceg öcsászári és királyi fensége, Budapest, I., Vár. Megszólítás: „Fenséges Uram.“ Bethlen István gróf, Budapest, VIII., Eszterházy-u. Károlyi Gyula gróf, Budapest, VIII., Reviczky-u. 6. Megszólításuk: „Kegyelmes Uram.“

Kérdés: Ingatlanomra betáblázott tartozás után mennyi kamatot tartozom fizetni? (I. R., Hódmezővásárhely.) — **Felelet:** A maximális kamat 8 százalékos, azonban azok, akiknek jövedelme főleg mezőgazdasági jövedelemből adódik, ha ezt igazolják, maximálisan 5 és félésszázalékos kamatot tartoznak fizetni, míg azok, akiknek ingatlana védett birtokká van minősítve, azok csak 4 százalékos kamatot és 1 százalékos tőkétörlesztést tartoznak fizetni.

Kérdés: Akiiket annak idején a FOB rendezésébe bevontak, azoknak adóhátralékukat nem kellett fizetni, csak a folyó adót. Ha ilyennek most a birtokát védetté nyilvánították, köteles-e a hátralékot 6 is évi 10 százalékkal törleszteni? (Érdeklődő.) — **Felelet:** A FOB eljárását és annak kedvezményeit a legutóbb megjelent gazdarendelet hatályon kívül helyezte és mindenki ezen gazdarendelet hatálya alá tartozik, azok is, akik előbb a FOB-eljárást megkérték, így tehát az adóhátralékokat 10 éven keresztül évi egyenlő részletekben Ön is törlesztheti.

Kérdés: Egy 402.79 pengős adásvételi szerződés elkészítéséért a jegyző 18.60 pengőt kér, míg egy 237.37 pengős szerződésért 15 pengőt, jogos-e ez? Mennyi az az összege, amit fizetnünk kell? (354. sz. előfizető.) — **Felelet:** A jegyző a helyi szokásos díjakat számíthatja csak fel, amelyeket viszont mi megállapítani nem tudunk. Az átirásit illeték a vételár 6 százaléka, amit bélyegekben kell az adásvételi szerződésen leróni.

Kérdés: Hol kapható és mennyibe kerül Nyáry Andor: „A magyar igazság” című szímműve? (T. L., Kerkanémefalu.) — **Felelet:** Kapható kiadóhivatalunkban 2 pengő és 20 fillér portóköltség előzetes beküldése mellett.

Kérdés: 1. Gyapotmagot szeretnék beszerezni, szükségem volna ecéből egy olasz magkereskedő címére. 2. Milyen anyagok szükségesek a lőpor előállításához? 3. Hogyan készítik a fehér cukrot és mennyi cukrot tartalmaz egy métermázsa cukorrépa? 4. Gazdasági számvetelhez szükséges nyomtatványokat kaphatok-e a kiadóhivataltól? 5. Hol cserélhetném be használt szénkénegező és permetező készülékemet magasnyomású gyümölcspermetezőre? 6. Milyen anyagok alkotják a zománcot és lehet-e háziilag előállítani? 7. Hol lehet betünyomó abc-t beszerezni? 8. Mi az értéke az arvaszéken 1914-ben elhelyezett 6386 koronának? (D. L., Somogyzil.) — **Felelet:** 1. Itt közöljük egyik Olaszországban tartózkodó magyar csereflu címét, forduljon hozzá. Olaszországba a levél díja 32 fillér, Ladislao Fodor, Catania, Giardino Allegra, Sicilia. 2. A puskapor nyersanyaga 75% kálisálétróm, 10% kén és 15% faszén. A gyári előállítása úgy történik, hogy a nyersanyagokat kollerjáratokon (zuzómalombokban) nedvesen őrlik, finom porrá keverik, péppé sajtoltják és megszáritják. 3. A fehér cukrot a barna, nyerscukorból állítják elő, még pedig oly módon, hogy a nyerscukrot feloldják, vízben csontszénnel színtelenítik és töltőanyagáig befőzik. A teljes befőzés előtt kevés ultramarint adnak még hozzá, hogy a sárgás színt végképp eltüntessék. Az így előállított töltőanyagot, ha kockacukrot akarnak készíteni, szárítás előtt táblákba sajtoltják és szárítás után felvágják. Egy métermázsa cukorrépa 15—20 kilogramm cukrot tartalmaz. Répából cukrot háziilag nem lehet előállítani, mivel sok drága gépet és szakutadást igényel. 4. Sajnos, kifogyott. 6. Próbálja meg cserébe felajánlani Király Lajos Utóda cégnek (Budapest, VI., Szinyei Merse-utca 6. szám). 6. A zománc fémoxidokkal színezett, porrá törött üveg, amelyet vízzel, mézzel vagy gyantával keverve, pépalakban fém-, üveg-, cserép- és porcellántárgyak bevonása vagy díszítése végett ezek felületére égetnek, miközben az üvegpép összetétele szerint áttetsző, vagy át nem látszó réteggé olvad. Ezenkívül ismerünk ugynevezett zománcfestéket, amely nem egyéb, mint könnyen olvadó színes üveg. A zománcot háziilag nem lehet előállítani. 7. Betünyomó abc-t kaphat a közelükben fekvő város bármelyik nagyobb játékeszközkereskedésében. 8. Kamat nélkül körülbelül 55 fillért ér, mert nem valorizálták. Többi kérdésére lapunk legközelebbi számában válaszolunk. Az angol szöveg eredetijét kérjük beküldeni, mivel csak így tudjuk lefordítani. A világháborúra vonatkozó kérdésére a válasz oly hosszú, hogy csak levélben küldhetjük el, ha 20 filléres válaszbélyeget küld.

Kérdés: Hol kaphatok és mennyiért kórnunk gazdasági problémáival foglalkozó könyvet? (B. J., Gyöngyös.) — **Felelet:** A legjobb magyar nyelvű ilyenfajájú munka Popper Sándortól jelent meg. Címe: „Új ipari forradalom. Korunk társadalmi, gazdasági és termelési problémái”. Ára 2.40 pengő; kapható kiadóhivatalunkban az ár és 20 fillér portóköltség előzetes beküldése mellett.

Kérdés: Hol van az „Uj Barázda” és „Uj Lap” kiadóhivatala és mennyi az előfizetési díja a két újságnak? (V. J., Kondorostanya.) — **Felelet:** Az első kiadóhivatala Budapest, VI., Eötvös-utca 45. Előfizetési díja egy évre 6 pengő. A másiké: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 49. sz. Előfizetési díja évi 8 pengő.

Kérdés: Házamat szeretném átalakítani, hol kaphatnék erre a célra kölcsönt? (G. A., Gyula.) — **Felelet:** Forduljon az Országos Falusi Kislakásépítési Szövetkezethez (Budapest, V., Nádor-ut. 28.). Másik kérdésére lapunk legközelebbi számában válaszolunk.

Kérdés: Van-e felvétel a határőrknél, javadalmi öröknél, rendőrségnél vagy a pénzügyőrségnél? (K. L., hű otrásó.) — **Felelet:** Jelenleg, sajnos, nincsen felvétel egyiknél sem és minden valószínűség szerint a közeljövőben nem is várható.

Kérdés: Lehet-e vámörts malomnak darálás után 12%-ot, porlás után pedig 1%-ot szedni? (Cs. A., Igriczi.) — **Felelet:** Mint már lapunkban a rendelet megjelenése alkalmával megtartuk, darálás után a vámörtsmalom 8%-ot és porlás címén 1%-ot szedhet. Magasabb százalék szedése tehát jogtalan, Orvoslásért a kirendelt malomellenőrhez tessék fordulni.

Kérdés: Nyert-e a múlt év december hó 29-én megtartott államsorsjáték húzason az 5945. számú sorsjegyet? (3812., Kiskőrös.) — **Felelet:** Nem.

Kérdés: Milyen feltételek mellett ad az Állami Baromfitenyésztőtelep jó tojó tyúkokat tenyésztés céljaira? (Szanaszöllőbeli Gazdakör.) — **Felelet:** A „m. kir. baromfitenyésztőtelep Gödöllő” ad el Vörös izlandi vagy leghorn fajtához tartozó tyúkok tojásait vagy csirkéit. Az ár évről-évre változik; tessék egy levelezőlapon megkérdezni onnan. Önöknek inkább az ellenállóbb vörös izlandit ajánljuk, mely jó téli tojó is. A csapatofészekre vonatkozó kérdésére lapunk jövő heti számában cikk keretében fogunk válaszolni.

Kérdés: Milyen gazdasági növények termelhetők Peszéradacs község környékén? (N. B., P.) — **Felelet:** Ahogy az illető vidéket ismerjük, valószínűleg csak zab, köles, pohánka és hasonló igénytelen növény vethető. A meszés nem szükséges. A házi szemét akkor termésköföző, ha benne fahamu van. A fahamu jelentékeny káli- és foszforsavat tartalmaz; erről cikket irtunk a „Vasárnap” január hó 21-iki számának 10. oldalán. 3. Talán földi diót gondol? Ez tropikus növény; nálunk nem termelhető.

Kérdés: 1. Hol kaphatok eleven kertiésnek való magot, amely gyorsan kel ki és nevelkedik a szikes földben? 2. Milyen tengerit jobb vetni a szikes talajba és melyik hozza a legjobb termést? (Előfizető, Törökszentmiklós.) — **Felelet:** 1. Élősóvénynek legjobb szikes talajon a Tamarix. Ezt dugványok útján szaporítják. Minden alföldi kertészetben kapható. 2. A korai tengerit itt jobban megélnék, de ezeknek viszont termése kisebb. Egy békésmegyei gazda szikes tengeritermelést sikeresen folytat úgy, hogy a vetőmagot egy-két napig vízben áztatja s a megszáradt vetőmagot a vetőgéppel készített 10—12 centiméter mély árokba vagy kapával lyukatott fészek fenekére veti és kevés földdel takarja be. Ha a kukorica kikelt, akkor megfogasolja, azután pedig kézi erővel vagy lókapával többször megkapálja. Próbálja meg így! A szikes jobb buzát termelni. A tavasztiak és a későnőző növények sikere kétes, mert a szárazságban ezek igen sokat szenvednek.

Kérdés: Hol kapható és mennyiért Mahács Mátyás: „Gyümölcsstermelés és értékesítés”; Molnár István: „Gyakorlati gyümölcsstermelés”; Dörner Béla: „Sertésenyésztés” című könyvek? (B. K., Törökszentmiklós.) — **Felelet:** Az első 10., a második 2., a harmadik 6 pengő. Kaphatók kiadóhivatalunkban az ár és 20 fillér portóköltség előzetes beküldése mellett.

M. Kir. Növénytermelési Hivatal Budapest, V. ker., Kossuth Lajos-tér 11. szám

A tavaszi vetőmag-idegy alatt forgalomba hoz kis és nagy tételekben: Mezőhegyesről

nemesített Sz. zab

nemesített F. kender

nemesített F. rostlen

Kompolt ról

nemesített F. zab

nemesített F. lófogu tengeri

Kapospvárról

nemesített Sz. olajlen

nemesített F. rostlen

vetőmagvakat.

Bővebb felvilágosítást fenti hivatal adhat.

A BUDVÁRI LAKODALOM

4

Regény a székely ősidőkből ★ Irtó Földes Géza

Elhallgattak a kürtök és a hárfák. Csak egy-egy mély sóhajtás szállt fel a keblekből. A vitézek is csak sutogva beszélgettek, mintha attól féltek volna, hogy lármájukkal megháborgatják a halottak csendes álmát. A nagyszony ravatala mellé még egyet állítottak a férje számára. Puha medvebőrből vetették meg az ágyát s betakarták szép keleti szőnyegekkel. Így feküdtek egymás mellett, akik csak egymásért éltek és egymásért is haltak. És aztán jöttek a halottnézők, hogy utolsó bucsut mondjanak azoknak, akik csak szeretni tudtak és mindenkor a közért éltek.

Mint a harapégés, olyan gyorsan terjedt el a hír, hogy a nemzetnek milyen nagy halottjai vannak és a nép felkerekedett mindenünnen, hogy őket utolsó utjokra elkísérhesse. A bánat és a fájdalom egyszerre feketére festett a székelyföldön mindent. Pedig a napsugár most is éppen olyan bájosan játszik a lombokkal, mint azelőtt, csak a gyászba borult lélek lát feketének mindent s a mély fájdalomban elmerült lelkek csak azt hallják, hogy itt ma még a pacsirta is gyászdalokat énekel. A ravatal körül óriási a tolongás. Mindenki látni akarja még egyszer a jötevőit. De ime, új halottnéző jó s a nép nagy tisztelettel kétfelé szakad, hogy utat nyisson. Az öreg Zandur jött ide. Fehér a haja, fehér a bajusza, piros az arca, mint a rózsza, egyenes a tartása. Ép, erős és egészséges öreg ember. Csak a látása gyengült meg. Nem néz sem jobbra, sem balra, meggyenesen a ravatalok között álló emelvényre. Akik vele jöttek, a halottak lábánál állanak meg. Csendes borul le mindenki. Talán imádkoznak, vagy talán a bánatos arcukat rejtegetik a tömeg elől. Az öreg Zandur végigtekint a tömegen és mintha fennhangon gondolkozna, beszélni kezd:

— Emberek, emlékezzetek! Emlékezzetek a jó emberre. Budhám első volt közöttünk a vitézségben és a bölcsességben. Vitéz embert, böles embert itt mi közöttünk eleget találtok még, de hozzá hasonló jót egyet sem ismerek. Oroszlán volt ő a csatamezőn, szelid bárány az áldozatnál. Talpig férfi a tanácsban, gyermek a csatában. És most örökre kialudott fénylő lelkének a lámpása. . . Megtört szívével itt fekszik mellette a legjobb asszony is. Egykor ő volt a székelyföldön a legszebb leány és ő lett a legjobb asszony. Róluk már eddig is sok szép dalt visszhangzott az erdő s a regösök még az unokák számára is megőrzik emléküket. Ketten mennek kézenfogva el a Napmezejé-

re . . . Vigyétek el magatokkal a mi szívünk szeretetét is! Örvendezetek, vigadjatok a már korábban odaért ösök társaságában. . . Egykor mi is mind odajutunk és ott veletek újra találkozunk. Addig itt a földön emléketeket hiven megőrizzük!

Zandur elhallgatott s a hivek még sokáig állottak a két ravatal mellett. A papok tömjént és illatos füveket szórtak az oltár tüzére. Aztán felhangzott az egész gyászoló közönség ajkán a szent ének. A táltosokkal együtt énekelte a nép s mint valami nagy templomban, leborulva áldoztak a halottak emlékének.

— Földanyánk, irgalmazz nekik!
— zugta az ének befejezése után a tömeg.

Amíg a nép leborulva imádkozott, csendesen lépett a két ravatal között Zandirhám Jolán mellé s gyöngéden megérintette vállát.

— Jolánka, eljöttem én is, hogy részt vegyek a nemzet nagy bánatában s aztán én is igaz szívvel kérek a jó Istentől enyhülést a te megszorodott szíved számára.

— Köszönöm, Zandirhám, de nekem mindenemet temetik az én édes jó gondozóimmal. Ha még egyszer rám mosolyoghatnának, odaadnám ifjúságomat s mindenemet!

— Nyugodj meg a sorsban, Jolánka. Rendre a mi fejünk felett is elrohan az aranyos, a tavaszillatos ifjúság, de hidd el nekem, a nemes szív mindnyájunkat elkísér a sirig. Ne félj, mert akik itthagytak minket, a Napmezejéről is szeretettel tekintenek le mireánk. . . Nekem csak egy a vágyam: legyen a te életed mindenkor rózsás kert, de abból a madárral se hiányozzék soha!

— Köszönöm, — felel busan a leány — vigasztaló szavad szívemnek olyan jól esik. . . de azért mégis csak az árvaság kegyelemkenyere ma az enyém.

*

Két nap múlva már hivatalosan is tudta az egész székely nép, hogy mekkora veszteség érte a nemzetet. A Budhám halála hírére elvitte a háboruból hazatérők serege s az asszony halálát kikiáltották a lármafákra. Lármafával tele volt az egész székelyföld és ezek egymáshoz olyan közel állottak, hogy a kiáltás egyikről a másikra jól elhallatszott. A lármafák örei tehát hamar tudtára adták mindenkinek a szomorú hírt. Alig telt el

néhány óra s már mindenki csak erről beszélt. Aztán a hegyormokon kigyultak a gyűlésbe hívó tüzek. Hegy-tetőről-hegytetőre ezek is jól elvilágítottak. A fellobogó máglyák jelzések, hogy minden székelynek választógyűlésbe kell menni és aki erre azonnal nem indul, életével játszik. Az ilyent a tüztől és a víztől eltoltották s ez azt jelentette, hogy neki többé a hazában nincsen maradása. A meghívásra a székelyek azonnal utra keltek. Most kettős kötelesség várakozott rájuk: a meghaltakat illő módon el kellett torolni s utána megválasztani az új főrabonbánt s mivel ezt a nép a maga szabad akaratjából választja, senki el nem maradhatott.

Kinek a módja, hogy engedte, úgy indult el a nagy utra. Csak abban az egyben voltak mind egyek, hogy legalább két hétre magukat utra valóval fel kellett pakkolni. Ezt mindenki természetesen is találta, mert még az ősi és híres székely vendégszeretet sem volna képes ennyi vendéget ilyen sokáig ellátni. A nemzetségnek fejei, a fő- és algyulák, meg a kis rabonbárok teljes harci diszben, fényesen felszerelt lovakon, aranyos szekereken, hintókon indultak el. A föld népe azonban jól feltarisznyálva gyalog ment. Ebből aztán megérthették azt is, hogy az előkelő emberek hamarabb értek oda, mint a gyalogszeresek. Az előkelők fenn a várban szállottak meg, a népet azonban a vár alatt elterülő nagy berek fogadta be. Ez így tökéletesen beépült.

A székelyföldön az előkelők és a gyalogszeresek csak vagyoniilag különböztek egymástól. Itt akár gazdag, akár szegény ember, teljesen egyenlő volt s közöttük soha sem volt rangbeli különbség, mert a székely bármi sorsban mind született nemesember volt s bármilyen tisztséget csak az viselhetett, akit erre a nép megválasztott. Ez az oka annak, hogy a közös főrabonbánt úgy össze tudta mindenkor az egész nemzetet kovácsolni, de azt is annak köszönhették, hogy a főrabonbáni székre mindenkor a legderekabb székely kerülhetett. Így került oda annakidején Budhám is és nem csoda, hogy őt úgy szerették, mint-ha igazi édesapja lett volna minden székelynek. Az ő halála tehát itt minden székely lelkében egyenlő sebet vágott. S ha most még ehhez azt is hozzávesszük, hogy a székelyföld legjobb asszonya, az ő hűséges felesége is követte a halálba, mindnyájan együtt érzünk e megszorodott szívű néppel.

(Folytatjuk.)

Mutasd meg
szomszédodnak is
a VASARNAP-ot!

VÁSÁR ÉS PIAC

Fővárosi árak február hó 19-én.

GABONATÖZSDE.

Készárúpiac. *Buza:* tiszai, 77 kg-os 9.05—9.30, 78 kg-os 9.15—9.40, 79 kg-os 9.25—9.50, 80 kg-os 9.35—9.60, felsőtiszai 77 kg-os 8.85—9.05, 78 kg-os 8.95—9.15, 79 kg-os 9.05—9.25, 80 kg-os 9.10—9.30, jász-sági, fejmegyei, dunántúli, pestmegyei, bácskai 77 kg-os 8.70—8.80, 78 kg-os 8.80—8.90, 79 kg-os 8.9—9, 80 kg-os 9—9.10. *Pestvidéki rozs* 5.45—5.55, egyéb 5.45—5.55, *sórárpa* elsőrendű 10.75—13, másodrendű 9.75—10.50, harmadrendű 9—9.50, takarmányárpa elsőrendű 8.70—8.90, másodrendű 8.50—8.60, *zab* elsőrendű 9.60—9.75, másodrendű 9.45—9.55, *tengeri,* tiszántúli 8.50—8.60, egyéb 9.90—10, buza-korpa 7.60—7.75, 7-es liszt 10.50—11.50, 8-as liszt 9.75—9.90 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. *Buza* májusra 8.97—8.98, *Ros* márciusra 5.78—5, májusra 5.97—6, *Tengeri* májusra 9.80—9.83, júliusra 10.16—10.18 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (*Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi rt.*) Az enyhébbre fordult időjárás által a forgalom növekvő arányokat ölt. A belföldi kereslet heremagvakban főleg lucerna és lóhere felé irányul, *baltacím*mag iránt külföldről ismét némi érdeklődés mutatkozik. Állandóan igen keresett cikk a *takarmányrépamag.* *Fümagvak* és *fümagkeverékekre* szép számmal érkeznek rendelések, *szudánfümag* és *kölesfélék* szintén keresettek. A *budapesti áru- és értéktőzsde jegyzései nyersárúért a budapesti paritásban, 100 kilónként:* Köles, vörös 10.50—11.50, köles, vegyes 10—10.50, napraforgó, vegyes 12.50—12.75, lenmag, nagy 27—28, kiesi 23.50—24.50, tökmag, nagy 29.30, kiesi 26—27, dohos 21—21.50, mák (kék) 39—40, borsó: Viktória 9.50—11, express 13—15, lencse, nagy 28—33, közép 21—23, kiesi 16—18, bab: dunántúli szokvány 10.75—11.25, felsőmagyarországi szokvány 9—9.25, gömbölyű fűrj 15—16, hosszú 14—15, lucernamag 110—125, lóheremag 135—150, tavaszi búkköny 8—9, szárított répaszelet 6—7 pengő métermázsánként.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 8, borsóhéj 7.50, borsókorpa 7.50, buzakonkoly 7.25, konkolydara 8, lenmagpogácsa 13.50, napraforgópogácsa 11.50, repecpogácsa 8.50, rozskonkoly 6, rozskorpa 7.50, rozstakarmányliszt 9.25, tökmagpogácsa 14.50 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 4—5, harmadrendű csomagolásra 2.60—3.90, muharszéna 5.80, lucernaszéna 5.80—6, alomszalma másodrendű 2.20—2.40 pengő métermázsánként, zsupszalma 1 kéve 30 fillér.

Cirokpiac. A csanádi kistermelői ár 20, a nagytermelői ár 24 pengő körül mozog. Békésben 25, Szolnokmegyében 28 pengőig terjedtek az árak métermázsánként.

Tenyészmarhák és jármosok. Elsőrendű belföldi jármosok (tarka) 40—44, elsőrendű belföldi jármosok (fehér) 38—40, másfél éves üszök 42—45, másfél éves tinók 44—48, fiatal, friss fejős tehén 55—65 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Vágómarhavásár. Bika, tarka, harmadrendű 30, ökör, tarka, másodrendű 41—

48, tehén, tarka, másodrendű 34—42, nővendékmárha 44 fillér kg-ként, élőszuliban.

Sertésvásár. Elsőrendű öreg, nehéz, páronként, 300 kg-on felül 86—88, szedett öreg, másodrendű 76—82, angol sonka-síldó, páronként 120—150 kg-ig, elsőrendű 95—100—102, 80—100 kg-ig 86—92 fillér kg-ként, élőszuliban.

Borjувásár. Élő borjúk, belföldi szópós: elsőrendű 82—86, kivételesen 88—90, másodrendű 76—81, harmadrendű 69—75 fillér kg-ként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal ürök, páronként 100 kg súlyban 44—50, prima fiatal bárányok, páronként 75—80 kg között 36—40 fillér kg-ként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsával, páronként 6 kg sulylevonással.

Gyapju. A gyapjupiacon az árak változatlanok.

Lóvásár. Igás kocsi (nehéz, nyugati fajta) 300—425, igás kocsi (könnyű nyugati fajta) 150—280, számár 35—40, öszvér 75—105, alárendelt minőségű lovak 45—160, vágólovak 35—130 pengő darabonként.

Nyersbőr. Juhbőr, merinógyapjas 75—80, nyírott 65—70 fillér kilónként. Báránybőr, fehér merinó 80 fillér zöldsúlyban, kilónként. Lóbőr: vidéki mészáros-lóborért 13.50—14 pengő, kisebbekért 10—20 százalékkal kevesebbet fizettek darabonként.

Zsír és szalonna: Szalonna, olvasztani való 1.16—1.36, sózott, kenyér 1.40—1.80, füstölt 1.40—1.80, háj 1.28—1.40, tepertő, zsíros 1.20—1.80, sertészsír, helybeli 1.24—1.40 pengő kilogrammonként.

Tej és tejtermékek: Teljes tej 32, lefőlőzött tej 6—10, tejszín 220—280, tejfél 120—150 fillér literenként. Centrifugált vaj 220—260, szedett vaj 180—220, tehénturó 40—80, juhsajt 150—200, grói 220—240, trappista 160—240, emmentáli 220—340 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. *Élőbaromfi:* Tyúk 1.60—3, csirke 0.90—2.50, kappan 2.50—3.50, pulyka 2.20—5 pengő darabonként. — *Leölt baromfi:* Tyúk 1.10—1.60, csirke 1.20—2.20, kappan 1.50—2, ruca, hizott 1.20—1.50, lud, hizott 1.20—1.40, pulyka, hizott 1.20—1.50, pulyka, sovány 1.10—1.20, libamáj 3—7 pengő kilogrammonként. Teatojás 6—7, főzőtojás és apró 5—6 fillér darabonként.

Vad és vadhus: Szarvascomb 2, gerinc 3—4, lapocka 1—1.20, többi része 0.30—0.40, vadlisztnő, gerinc 2—2.40, comb 1.80—2, többi része 0.80—1.60 pengő kilogrammonként. Nyul, borbén 1.60—3, fácán 1.40—2.50 pengő darabonként.

Fűszer, mák, méz, szappan: Paprika, édes, nemes 4.80—6, félédés 4—4.80, róza 3.20—4, erős 2.80—3.20, kereskedelmi 2.40—2.80, mák, kék 0.60—0.90, pergetett méz 1.40—1.60, háziszappan, szíu 1.30—1.40, közönséges 0.80—0.96 pengő kilogrammonként.

Zöldség. Sárgarépa 8—20, petrezselyem 10—22, zeller 20—50, kalarábé 12—24, karfiol 60—120, vöröshagyma, makói 8—12, közönséges 6—10, fokhagyma 16—40, cékla 12—40, fejeskáposzta 18—36, savanyított káposzta 24—36, kelkáposzta 26—56, vöröskáposzta 30—60, fejjessaláta 14—40, torma 40—140, burgonya, őszi róza 7—12, nyári róza 10—14, Ella 7—10, kifli 14—24, tömör csiperkegomba 120—240, sütőtök 10—20, sóska 200—360, paraj, tisztított 50—100, feketeterék 14—28 fillér kilogrammonként.

Gyümölcs: Alma 24—60, körte, nemes 60—200, őszi csemegezőlő 100—200, dió 100—140, dióhéj 320—440, mogyoró, olasz 240—300, mogyoróbél 320—400, héjazott mandula 400—700, gesztenye, olasz 48—90 fillér kilogrammonként.

Szész és szeszitalok. A szeszárak változatlanok. *Gyümölcspálinka:* A hideg időjárás folytán a gyümölcspálinkaüzletben e héten is változatlanul élénk volt a forgalom és *törkölyt* 3.20—3.30, *szilvőriumot, idej nyári árut* 3.50—3.60, *őnyári szilvőriumot* 4, *ó-kékárut* 5 pengőig ajánlották. *Borpárlat* avinálási célokra 2.75 pengőig kelt el. Az árak, 10,000 literfokonként + forgalmi adó értendők.

Fapiac. Fenyőfában a forgalom főleg osztrák áruban van változatlan áron. *Tüziában* az árak nem emelkedtek. A belföldi búkkhasábfá 295—300, a cserhasáb 230—240, a gyertyánhasáb 240—245, ákáchasáb 225—235 pengő vagononként budapesti paritásban. *Keményfában* az árak változatlanok.

Idegen pénz nemek vételi és eladási ára február hó 19-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többre kerül száz darab:* Angol font 1775—1815; dollár 341.5—351.5; kanadai dollár 333—353; holland forint 231.30—232.70; német márka 135.70—136.60; svájci frank 110.70—133.60 pengő. *Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab:* Csehszlovákia 14—14.20; szerb dinár 7.80—8.30; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 64.75—65.25; román leu 3.42—3.46; bolgár leva 4—4.26; olasz lira 29.90—30.20; osztrák schilling 78.70—80.70 pengő.

Vásárok jegyzéke.

Vasárnap, február hó 25-én. *Állat- és kirakodóvásár:* Fegyvernek, Kiskunlacháza.

Hétfő, február hó 26-án. *Állat- és kirakodóvásár:* Békéscsaba, Erdősokonya, Jákóhalma, Kiskunlacháza, Kölcse, Pilisvörösvár, Szil, Szirák, Ujkő. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Halászi. — *Marha-, sertés- és kirakodóvásár:* Szentgotthárd.

Kedd, február hó 27-én. *Állat- és kirakodóvásár:* Békéscsaba, Szirák. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Sásd.

Szerda, február hó 28-án. *Állat- és kirakodóvásár:* Békéscsaba, Orosháza. — *Marha- és kirakodóvásár:* Óriszentpéter.

Csütörtök, március hó 1-én. *Állat- és kirakodóvásár:* Egyed, Enes, Háromfa, Ibrány, Mélykut, Ónod, Orosháza, Táplógyörgye. — *Állatvásár:* Cellőmölk, Tiszafüred. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Inke, Somogyiszil, Sajtör. — *Marha- és sertésvásár:* Kiskomárom.

Péntek, március hó 2-án. *Állat- és kirakodóvásár:* Berkesd, Orosháza. — *Állatvásár:* Gyöngyös. — *Sertés- és kirakodóvásár:* Buj. — *Sertésvásár:* Aszód, Nadasd.

KIADJA:

„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVES-SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1934. FEBR. 25—MÁRC. 3.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap II. 25

9.15: Hírek. 10—10.55: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Ravasz László dr. püspök. 11—12.15: Egyházi népének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. Szentbeszédet mond P. Vid József. 12.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 12.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Közreműködik Linz Márta (hegedű); komoly zene. 2: Hanglemezek; műdalok. 3: A földművelésügyi minisztérium rádió-előadásorozata. Székács Elemér m. kir. gazdasági főtanácsos: „Időszerű gazdasági tanácsadó.” 3.45: Pertis Pali cigányzenekara. 4.35: „Hun-magyar mondavilág.” Bodor Aladár előadása. 5.10: A Székesfehérvárosi Zenekar „Francia hangversenye” a Vigadó nagyterméből. Közreműködik Darvas Ibolya, Sztarcevichek László dr. (ének), és S. Manneberg Rózi (zongora); operarészletek. 7.20: Sporteredmények. 7.35: Operat előadás a Studióból. „Három a kislány.” Zenéjét Schubert műveiből összeállította Heinrich Berté. Rendező Kiss Ferenc. Utána kb. 10.20: Hírek, sporteredmények. 10.35: Aradi Rácz Berci cigányzenekara.

H é t f ő 26

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: 1. Magyarországi földrendések. 2. Tíz perc egészségügy: Első segély ájulásoknál. (Felolvasás.) **Közben:** Hanglemezek. 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Lakatos Gyula és Vince cigányzenekara. **Közben** kb. 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 1.30: Balázs Béla szalonzenekara; tánczene. 2.40: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3.30: A rádió diáktérfelőrāja. „Kufstein női foglya.” (Teleki Blanka.) 4: Asszonyok tanácsadója. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: „A sajtó magyartalanságai.” Halász Gyula előadása. 5.30: Kálmán Mária hegedű, zongorán kísért Polgár Tibor; komoly zene. 6: Né-

met nyelvoktatás. 6.30: Hanglemezek; tánczene. 7: „Modern élet.” Nagy Endre csevegése. 7.25: Az Operaház előadásának közvetítése: „Aida”. Dalmü 4 felvonásban. Zenéjét szerette Verdi. A II. felvonás után kb. 9.10: Hírek. A III. felvonás után kb. 10.15: Időjárásjelentés. Az előadás után kb. 11.10: Magyar Imre cigányzenekara.

K e d d 27

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: 1. Puskín Sándor élete és részletek az „Anyegin”-ből. 2. Orosz versek (Felolvasás). **Közben:** Hanglemezek. 11.15: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Ákom Lajos vokalkvintettje; kardalok. **Közben:** 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 1.30: A Mária Terézia I. honvédegyalozred zenekara; szórakoztató zene. 2.40: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 4: Csengery Ilonka meséi. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar; szórakoztató zene. 6.10: Francia nyelvoktatás. 6.40: Roosz Emil szalonzenekara; szórakoztató zene. 7.15: Munkásféltóra. 7.45: Tarnay-emiékest. Bevezetőt mond Szabados Béla. Közreműködik Báthy Anna és Laurisán Lajos (ének); zongorán kísért Polgár Tibor. 9: Hírek. 9.20: Toll Árpád és Jancsi cigányzenekara. 10: Időjárásjelentés. 10.05: Hanglemezek; operáriák. 11: Horváth Lóránd dr. angolnyelvű előadása: „A magyar sakkautomata.” 11.20: Mándits-jazz Szánthó Gyula ének-számával; táncdalok.

S z e r d a 28

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: 1. Mikor a burgonya még ritkaság volt nálunk. 2. Szakács-tanácsok: Néhány vadsült. (Felolvasás.) **Közben:** Hanglemezek. 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Szmirnov Szergej balalajka-zenekar. **Közben** kb. 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 1.30: Hanglemezek; műdalok. 2.40: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3.30: A rádió diáktérfelőrāja. „A táltos ember.” (Brassay Sámuel.) 4: „A mezei futás.”

Kulcsár István előadása. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Budapesti Koncert. Szalonzenekar; szó-
 rakoztató muzsika. 6.15: Olasz nyelv-
 oktatás. 6.45: Farnadi Edith zongorázik;
 komoly zene. 7.20: „Egy érzés története.”
 Földi Mihály felolvasása. 7.50: Relle
 Gabriella énekel, zongorán kísér Polgár
 Tibor; operarészletek, dalok. 8.30: Pertis
 Jenő cigányzenekara. 9: „Turisztika a
 föld alatt.” Kessler Hubert előadása. 9.30:
 Pertis Jenő cigányzenekara. 10: Hírek.
 10.15: Az Operaház tagjaiból alakult ze-
 nekár, Dohnányi Ernő dr. vezényletével
 előadja: Bruckner III. szimfóniáját.
 (Budapesten első előadás.) 11.15: Heine-
 mann Sándor jazz-zenekara.

Csütörtök III. 1

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek.
 9.45: Hírek. 10: 1. Magyar tájak. 2.
 Mai kis lexikon. (Felolvasás) **Közben:**
 Hanglemezek. 11.10: Vízjelzőszolgálat.
 12: Déli harangszó, időjárásjelentés.
 12.05: Bárdos Edit zongorázik, Váci
 Gyula klarinétozik, zongorán kísér Pol-
 gár Tibor; komoly zeneművek. Közben
 kb. 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időj-
 ársjelentés és vizállásjelentés. 1.30: Az
 államrendőrség zenekara; szó-
 rakoztató zene. 2.40: Hírek, piaci árak, árfolyam-
 hírek. 4: „Régi magyar költők.” Halász
 Gábor dr. előadása. 4.45: Időjelzés, idő-
 jársjelentés, hírek. 5: A földművelésügyi
 minisztérium rádióelőadássorozata. Gaz-
 datanfolyam. Pettenkofer Sándor: „Szó-
 lóművelés.” 5.30: Len Baker jazz-ze-
 nekara. 6.10: Angol nyelvoktatás. 6.40:
 Magyar nóták. Előadja K. Antal Erzsé-
 sz, Szilágyi Imre dr., Csóka Béla. Kísér
 Revere Gyula (hárfa) és Járóka Sándor
 cigányzenekara. 8: „Az irodalom fej-
 verzete.” Zilahy Lajos előadása. 8.30:
 Hanglemezek; operarészletek. 9.15: A
 rádió külügyi negyedórása. 9.30: Hírek.
 9.50: Gertler vonósnégyes; komoly mu-
 zsika. **Szünetben:** Időjárásjelentés. 10.45:
 Hetényi-Heidelberg Albert—Buday Dé-
 nes—Sebő Miklós triója; műdalok, ma-
 gyar nóták. 11.30: Pataky Vilmos jazz-
 zenekara.

Péntek 2

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek.
 9.45: Hírek. 10: 1. Időszerű apróságok.
 2. Mi újság a diákvilágban? (Felolva-
 sás.) **Közben:** Hanglemezek. 11.10: Víz-
 jelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, idő-
 jársjelentés. 12.05: Hanglemezek; szó-
 rakoztató muzsika. Közben kb. 12.30:
 Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és viz-
 állásjelentés. 1.30: Kondor Leó és Pol-
 gár Tibor kézzongorás jazz-műsora. 2.40:

Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3.30:
 A rádió diákvilágórása. „Napoleon szob-
 rásza.” (Canova.) 4: „A szülők felelős-
 sége.” Mosdóssy Imre nevelésügyi elő-
 adása. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés,
 hírek. 5: „A portré.” Illy János elbeszé-
 lése. 5.30: Temesváry János brácsá-
 zik, zongorán kísér Polgár Tibor. 6:
 „A cigányzenélés és a rádió.” (A rá-
 dió álláspontjának ismertetése.) 6.30:
 Sportközlemények. 6.40: Bertha István
 szalonzenekara; könnyű zene. 7.25: Az
 Operaház előadásának közvetítése. „Kő-
 zsalovag.” Zenés játék 3 felvonásban.
 Szövegét írta Hofmannsthal Hugó. Ze-
 néjét szerzette Strauss Richárd. Az I.
 felvonás után kb. 8.40: Hírek. A II. fel-
 vonás után kb. 10: Időjárásjelentés.
 Utána kb. 11.15: Farkas Jenő cigány-
 zenekara.

Szombat 3

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek.
 9.45: Hírek. 10: 1. Történetek a fran-
 cia földről. 2. Francia költők ver-
 seiből. **Közben:** Hanglemezek. 11.10:
 Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó,
 időjárásjelentés, 12.05: Országos Postás-
 zenekar; szó-
 rakoztató zene. Közben kb.
 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás-
 és vizállásjelentés. 1.30: Halász Fischer
 Annie hegedül, Pethő Imréné énekel,
 zongorán kísér Polgár Tibor és Pethő
 Imre; komoly zeneművek, műdalok. 2.40:
 Hírek, piaci árak, árfolyamok. 4: A
 „Rádióélet” meseórája. 4.45: Időjelzés,
 időjárásjelentés, hírek. 5: A Szociális
 Missziótársulat előadása. Farkas Edit
 alapító főnökasszony: „Missziós üzenet-
 tek.” 5.30: Kárpáth Zoltán dr. magyar
 nótákat zongorázik. 6: „Az a bolondos
 Aldzsí.” Gajáry István dr. felolvasása a
 híres tréfacsináló Beöthy Algernonról.
 6.30: Népszerű hanglemezek. 7.20: Rá-
 dió amatőrposta. 7.40: Ida Aaw-Loo eszt
 dalokat énekel. Zongorán kísér Polgár
 Tibor. 8.10: Helyszíni közvetítés a Vá-
 rosi Színházról. „Szabad a csók.” Ope-
 rett 3 felvonásban. Irta és zenéjét szer-
 zette Erdélyi Mihály. Az I. felvonás
 után kb. 9.15: Hírek. A II. felvonás
 után: Időjárásjelentés. Előadás után kb.
 11.15: Fejes-Damit jazz-zenekarának mű-
 sora, Kalmár Tibor énekszámáival.

BUDAPEST II. 840 m

VASÁRNAP, február hó 25-én, délután
 3—3.45: Hanglemezek.

CSÜTÖRTÖK, március hó 1-én, dél-
 után 5—5.30: Hanglemezek.

SZOMBAT, március hó 3-án, este 7.20:
 Hanglemezek. Utána: A hét eseményei.